

Po prvý raz na návšteve v partnerskom meste v Austrálii

Po prvý raz v histórii 20-ročnej partnerskej spolupráce miest sa delegácia Nitry vydala na opačnú pologuľu - do austrálskeho Gosfordu. V dňoch 24. júla až 1. augusta sa primátor Nitry Jozef Dvonč, viceprimátor Štefan Štefek, podpredseda Nitrianskeho samosprávneho kraja a súčasne predseda Komisie mestského zastupiteľstva v Nitre pre cestovný ruch a zahraničné vzťahy Ján Vančo, ako aj referentka pre spoluprácu s partnerskými mestami nitrianskeho Mestského úradu Katarína Macúchová stretli s predstaviteľmi austrálskeho Gosfordu a zúčastnili na národnej konferencii jeho partnerských miest. Primátori Gosfordu navštívili Nitru

viackrát, naposledy vlani. „Počas pobytu sme sa stretli s velvyslancom SR v Austrálii Petrom Procháckom,“ uviedol primátor Nitry Jozef Dvonč.

Gosford má 165-tisíc obyvateľov a od metropoly Sydney a mesta Newcastle je vzdialené 80 kilometrov. Je súčasťou atraktívneho Centrálného pobrežia. „Austrálski hostitelia nám pripravili zaujímavý program. Počas našej návštevy bola slávnostne odkrytá pamätná doska na počesť 20. výročia vzájomného priateľstva a bohatej spolupráce našich miest. Na pôde partnerského mesta nás privítalo vedenie Gosfordu na čele s primátorom Jimom Macfadyenom.

pokračovanie na 2. str.

Primátor austrálskeho mesta Gosford Jim Macfadyen, primátor japonskej Edogawy Masami Tada a primátor Nitry Jozef Dvonč sa zúčastnili na ceremoniáli pri príležitosti odhalenia pamätnej tabule, ktorá bude pripomínať ich 20-ročnú partnerskú spoluprácu. Foto: K. Macúchová

OBSAH

- 2 Zmluvu o partnerstve spečatili na hrade
- 3 Aký bude ortiel' hodnotiacej komisie?
- 4 Delegácia nášho mesta v Báčskom Petrovci
- 5 Nové ihriská na Kyneku
- 6 Mestské ocenenia pre troch Nitranov
- 7 Ján Mojto je čestným Nitranom
- 8 Prezident podporil Nitru v boji o titul
- 9 Ideálna dovolenka je bez mobilu
- 13 Číneš je najmladšou časťou Starého mesta
- 27 Július Bártfay - lyrik, ktorý prebášňoval skutočnosť
- 28 Ján Mojto: Nitra je moje mesto
- 30 Hoj vlast' moja na amfiteátri
- 31 Magický dátum s čísloukou osem
- 32 Súčasťou Divadelnej Nitry bude Biela noc
- 35 Podzoborské vinobranie bude na Sihoti
- 36 Nitrania na tradičnej žatve v Sarvaši
- 37 Záchranca Viedne Juraj Selepeční
- 38 Nie každý sa môže pochváliť, že po ňom pomenovali planétku

Foto na obálke: Strelkyňa Zuzana Štefečeková, roďáčka z Nitry, si na olympiáde v Pekingu vystrielala striebornú medailu.

Foto: Ľudmila Synaková

Zmluvu o partnerstve spečatili na hrade

Na Nitrianskom hrade v Nitre bola 4. júla podpísaná zmluva o partnerstve a spolupráci medzi Mestom Nitra, Nitrianskym samosprávnym krajom, Biskupským úradom v Nitre a Archeologickým ústavom SAV v Nitre. Zmluvu slávnostne podpísali primátor mesta Nitry Jozef Dvonč, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica, nitriansky sídelný biskup, Jeho Excelencia Mons. Viliam Judák a riaditeľ Archeologického ústavu SAV (AÚ SAV) v Nitre Matej Ruttkay. Zmluva o partnerstve by mala ešte viac prehĺbiť spoluprácu medzi týmito významnými subjektmi v meste pod Zoborom. Podpis zmluvy ešte viac posilní dobrú spoluprácu, a to vo všetkých spoločenských aspektoch.

Primátor mesta Nitry

Jozef Dvonč vo svojom prejave konštatoval: „Mesto Nitra pracuje na viacerých projektoch, verím, že podpis zmluvy umožní v meste ešte väčší kultúrny a spoločenský rozvoj.“

Zmluva by mala napomôcť k novým archeologickým výskumom a priniesť

širokej verejnosti jej výsledky. Nitra sa tým stane zaujímavým mestom nielen pre domácich turistov, ale osloví aj širokú verejnosť v zahraničí. Spolupráca by mala prebiehať vo všetkých spoločenských oblastiach.

Andrej Jančovič

Zmluvu slávnostne podpísali primátor Jozef Dvonč, predseda NSK Milan Belica, nitriansky sídelný biskup Viliam Judák a riaditeľ AÚ SAV Matej Ruttkay.

Foto: autor

Po prvý raz na návšteve v partnerskom meste

dokončenie z 1. str.

Spoločne sme prerokovali podmienky spolupráce do ďalších rokov. V súčasnosti je podpísaná päťročná vykonávacia dohoda k základnej zmluve. Gosford žije v týchto dňoch blížiacimi sa septembrovými voľbami. Systém u nich je úplne iný - z približne tridsiatich kandidátov je najskôr do mestskej rady vybraných desať a potom si tieto zástupcovia obyvateľov

mesta zvolia spomedzi seba primátora.“ Ako dodal primátor Nitry Jozef Dvonč, so zástupcami Gosfordu sa dohodli na troch hlavných oblastiach spolupráce - na spolupráci univerzity v Newcastle s oboma nitrianskymi univerzitami, na kultúrno-spoločenskej výmene organizácií Nitry a Gosfordu a na sprostredovaní informácií prostredníctvom webových stránok partnerských miest. Keďže

Gosford sa „oficiálne priateľ“ iba s Nitrou a japonskou Edogawou, informácie o meste pod Zoborom budú odteraz figurovať aj na webovej stránke východnej časti rozsiahlej aglomerácie Tokia. Navyše členovia nitrianskej delegácie využili prítomnosť Japoncov v Gosforde počas spoločnej návštevy a pozvali ich aj k nám, na Slovensko.

Silvia Struhárová

Hodnotiaca komisia EHMK 2013 spoznala dominanty Nitry

V utorok 19. augusta navštívila naše mesto hodnotiaca komisia EHMK 2013. Komisia prišla do Nitry v tomto zložení: predseda komisie Bob Scott, podpredseda komisie Martin Kováč, členovia komisie Katarína Kosová a Gottfried Wagner, nezávislá pozorovateľka komisie Jaqueline Pacaud a generálna riaditeľka sekcie medzinárodnej spolupráce Ministerstva kultúry SR Linda Kapustová - Helbichová.

Mesto Nitra na návšteve hodnotiacej komisie EHMK 2013 zastupovali: primátor mesta Nitry Jozef Dvonč, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica, rektor UKF Libor Vozár, prorektor SPU Vladimír Rataj, prednosta MsÚ Lubomír Martinka, viceprimátor mesta Nitry Štefan Štefek, riaditeľ projektového tímu EHMK 2013 Jaroslav Dóczy a členovia projektového tímu: Vladimír Vondrák, Mariana Záturová, Karin Winklerová a Katarína Koncošová. Prítomní boli aj predkladatelia projektov nitrianskej kandidatúry a zástupcovia miest (B. Bystrica, Trenčín, Trnava, Bratislava), ktoré podporujú kandidatúru mesta pod Zoborom.

Hodnotiaca komisia nehodnotila pri návšteve Nitry jej minulosť a súčasnosť, ale perspektívu rozvoja do roku 2013, z pohľadu rozvoja kultúry a infraštruktúry. Projekty by mali splňať európsky rozmer, trvalú udržateľnosť ako

aj originalitu a inovatívnosť projektu.

Program komisii odštartoval v Divadle Andreja Bagara slávnostným obedom a privítaním hostí. Primátor mesta Nitry Jozef Dvonč vo svojom úvodnom prejave konštatoval: „Veríme v úspech Nitry nielen pre jej minulosť, ale aj pre jej budúcnosť. Projekt je pre Nitru zaujímavý, inovatívny a jednoznačne zlepší naše mesto k lepšiemu. Srdečne vás

čas Veľkej Moravy až po obdobie stredoveku. V areáli Agrokomplexu si prezreli atrakcie Slovenského poľnohospodárskeho múzea a

Predseda hodnotiacej komisie Bob Scott a primátor Jozef Dvonč pri prehliadke Nitrianskeho hradu.

Foto: autor

v Nitre vítame, prajeme vám príjemnú prechádzku, príbeh o Nitre sa v tomto momente začína.“

Po slávnostnom privítaní v Divadle Andreja Bagara si zahraniční hostia postupne prezreli kľúčové a rozhodujúce dominanty Nitry. Ako prvý z nich videli Nitriansky hrad, kazematy ako aj Kostol sv. Emeráma. Prezentovaná im bola aj dobová ukážka života v Nitre od

previezli sa parnou lokomotívou. Trojhodinová prehliadka Nitry ukončila hodnotiaca komisia návštevou Letiska - Janíkovce. Hostia z Európy tu využili možnosť vidieť Nitru z vtáčej perspektívy, absolvovaním pätnásťminútového letu nad Nitrou. Víťaz vzíde z finálového kvarteta Nitra, Prešov, Košice a Martin. Kocky sú hodené...

Andrej Jančovič

Delegácia Nitry na Slovenských národných slávnostiach v Báčskom Petrovci

V dňoch 8. až 10. augusta delegácia nášho mesta zúčastnila na Slovenských národných slávnostiach v Báčskom Petrovci. Delegáciu, v zložení poslanec MsZ Ján Greško a poslankyňa MsZ Oľga Csákyová, viedol primátor Jozef Dvonč.

„Naše prijatie bolo veľmi srdečné a úprimné, presne také, ako keď sa postretajú zástupcovia Slovákov, žijúci na Dolnej zemi,“ podelila sa s nami o dojmy z návštevy poslankyňa Oľga Csákyová. „Tohtoročné, v poradí už 47. stretnutie Slovákov, malo zvláštny charakter a na významne mu pridala účasť najvyšších predstaviteľov zo slovenskej strany. Prítomní boli podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič a podpredseda vlády a minister spravodlivosti Štefan Harabín. Na oslavách sa zúčastnil veľvyslanec SR v Srbsku Igor Furdík, ako aj predseda MS Štefan Markuš, nechýbali ani čelní predstavitelia Srbskej republiky.“

Program stretnutia bol veľmi bohatý, okrem rôznych aktivít, kde dominovalo stretnutie matičiarov, za účasti zástupcov všetkých obcí zo Srbska, kde žije slovenské obyvateľstvo, sa zúčastnili zástupcovia Slovákov žijúcich v Maďarskej republike a predstavitelia Spolku Čechov a Slovákov z Rumunska.

V bohatom programe dominovali kultúrne, ale aj športové aktivity. S veľkým ohlasom a záujmom verejnosti sa stretla filatelistická výstava našich nitrianskych filatelistov, ktorú sprístupnili v piatok dopoludnia v Dome MSJ L. Miššika.

Evanjelický cirkevný zbor pod vedením zbornajsterky Katiny Kühnovej vystúpil počas nedeľných bohoslužieb.

Naše mesto veľmi dobre reprezentoval aj nitriansky Evanjelický cirkevný zbor pod vedením zbornajsterky Katiny Kühnovej. Tento spevokol koncertne vystúpil počas nedeľných bohoslužieb a svojim umeleckým programom spestril uvádzanie do života nových kníh slovenských autoriek - dolnozemskej Sloveniek, žijúcich v Petrovci a v okolí.

Na oficiálnom stretnutí zástupcov delegácií ocenili pomoc nášho mesta, ktoré v roku 1995 vyšlo srbskej strane v ústrety pri výstavbe a zariadení internátu pri Gymnázii Jána Kollára s kapacitou 75 postelí. V internáte sú ubytované slovenské deti, ktoré sem dochádzajú z veľkej vzdialenosti. Mestské zastupiteľstvo v Nitre v tom čase ako jediné zo slovenských miest pochopilo vážnosť situácie a z hlboko zaťaženého rozpočtu schválilo pre krajanov sumu 400 000 Sk, pričom skutočná pomoc bola vo výške 532 000

Sk. V roku 1997 odhlasovali ďalších 200 000 korún. Za tieto prostriedky sa pre vybudovaný internát zakúpili obkladačky a dlažba do kúpeľní, sanitárna keramika, podlahovina PVC, ako aj vankúše a paplóny na poste. V tomto duchu na Slovenských národných slávnostiach vystúpil Vlastimil Synak, ktorý v Báčskom Petrovci reprezentoval Evanjelický cirkevný zbor z Nitry.

Bohatý program vrcholil v sobotu veľkým folklórnym galaprogramom, v ktorom takisto vystupovali nielen domáci účinkujúci z Báčskeho Petrovca, ale aj súbory Nového Sadu, z Padiny a zo Starej Pazovy, teda zovšadiaľ, kde žijú naši slovenskí rodáci. Tešíme sa, že sa s nimi stretneme v Nitre na Podzoborskom vinobraní v nedeľu 7. septembra, pretože sme im tmočili naše úprimné pozvanie, ktoré s radosťou prijali,“ dodala Oľga Csákyová.

Ludmila Synaková

Foto: Ing. Vlastimil Synak

Nové ihriská na Kyneku a v Párovských hájoch

Primátor Nitry Jozef Dvonč, viceprimátor Štefan Štefek, prednosta mestského úradu Lubomír Martinka a poslanci mestského zastupiteľstva, pôsobiaci vo VMČ Kynek a Párovské háje, slávnostne prestrihli pásky na ďalších dvoch multifunkčných ihriskách, ktoré od utorka 12. augusta pribudli do databázy športových zariadení vo vlastníctve Mesta Nitry. Radosť z nových športovísk mala predovšetkým športová mládež.

Vedeniu Mesta Nitra sa postupne darí naplňovať zámery proklamovanej podpory športu a voľno-časových aktivít mládeže a dospelých občanov Nitry. Primátor Jozef Dvonč na otvorení ihriska v Párovských hájoch povedal: „Z Nitry pochádza strieborná olympionička z Pekingu Zuzana Štefečková, ktorá nám urobila veľkú radosť. Ktovie, možno práve na týchto športoviskách vyrastie ďalšia olympijská nádej.“ Ohľadom fungovania multifunkčných ihrísk sa vyjadril, že sa bude hľadať optimálne riešenie na režim, aby ihriská boli plne využité, aby sa tu striedali deti z MŠ, žiaci ZŠ, nevynímajúc starších pánov, ktorí si tiež radi zašportujú. „Ide nám o to, aby sme v Nitre mali slušné športoviská, aby sa ľudia mali kde hýbať,“ dodal. Na margo ďalšieho zvelačovania

Párovských hájov prisľúbil, že v priebehu dvoch rokov by mesto chcelo opraviť miestny KD, alebo aspoň jeho malú časť, kde je klubovňa. Pri strihaní pásky asistovali prednosta Lubomír Martinka, poslanec a predseda VMČ Jozef Burda, podpredseda VMČ Miroslav Mikulášik, ako aj poslanci - členovia VMČ Anton Ďurech a Štefan Kláčko. Ihrisko na Kyneku bolo otvorené počas športového popoludnia a v prestávke futbalového zápasu. Poslanec a podpredseda VMČ Miroslav Mikulášik sa vedeniu mesta poďakoval, že výstavbu tohto ihriska plne podporili. Pri príležitosti

otvorenia multifunkčného ihriska na Kyneku primátor konštatoval, že postupná výstavba týchto ihrísk je jeden z počínov, ktorý sa v rámci mesta darí úspešne realizovať.

„Ihrisko na Kyneku je jedným z 10 ihrísk, ktoré sa vybudovali v priebehu vlaňajšieho a tohto roka. Už v krátkom čase otvoríme ďalšie ihrisko v Mlynárčiach,“ povedal primátor Jozef Dvonč a poďakoval sa poslancom, ktorí o stavbe rozhodli, ako aj stavebnej firme, ktorá stavbu zrealizovala.

Text a foto:
Ludmila Synaková
viac na www.nitra.sk

Mestské ocenenia pre troch Nitranov

Počas rokovania MsZ v Nitre sa vedenie Mesta Nitra, poslanci a ďalší vzácní hostia, presunuli do priestorov synagógy, kde sa stali svedkami slávnostného aktu udeľovania mestských ocenení. Na obrade boli prítomní: predseda Národnej rady SR Pavol Paška a poslanci nášho najvyššieho zákonodarného zboru Tibor Glenda a Ján Richter.

Ako prvá bola ocenená poslankyňa MsZ Olga Csákyová. Z rúk primátora Jozefa Dvonča prevzala najvyššie mestské vyznamenanie Čestné občianstvo mesta Nitra. Pri príležitosti významného životného jubilea ocenili jej mimoriadnu a obetavú prácu v kultúrno-spoločenskej a pedagogickej oblasti. Olga Csákyová sa tak stala prvou ženou - Nitriankou, ktorá získala titul Čestná občianka mesta Nitra.

Cestným občanom mesta Nitra sa od štvrtku 26. júna stal aj Dr. h. c. akad. arch. Ing. Ladislav Švihel, bývalý generálny riaditeľ Agrokomplexu - výstavníctvo Nitra. V jeho prípade poslanci vzali do úvahy

Trojica ocenených Nitranov: Emil Špaldon, Olga Csákyová a Ladislav Švihel.
Foto: autorka

dlhoročné zviditeľňovanie mesta Nitra - a to najmä v oblasti výstavníctva, ako aj kultúry, keď jeho pričinením sa z nitrianskeho výstavníctva stalo miesto konania významných veltrhov a výstav. Významný je tiež jeho podiel pri organizovaní benefičných koncertov Hoj, vlast' moja!, keď do Nitra pozýval významné osobnosti operného sveta.

Tretím oceneným sa stal 90-ročný Dr. h. c. prof. Ing. Emil Špaldon, DrSc., ktorý prevzal Cenu mesta Nitra. Udelením vyznamenania ocenili jeho celoživotné úsilie o rozvoj slovenskej poľnohospodárskej vedy a budovanie organizačnej štruktúry a vedeckého profilu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Profesor Špaldon v ďakovnej reči vyjadril svoj vzťah k mestu pod Zoborom. Dotkol sa aj profilu súčasného a niekdajšieho študenta poľnohospodárskej univerzity, keď konštatoval: „Ako profesor som bol zvyknutý, že v pondelok ráno boli študenti z celého Slovenska už tu - v Nitre! O tom, aký vzťah k štúdiu majú dnešní študenti, ste už zaiste počuli. Žiaľobhu, nemôžeme byť s týmto spokojní, pretože základným rozvojom každého národa je vzťah k nadobúdaniu vedomostí a poznatkov.“

Ludmila Synaková

Ján Mojto je čestným Nitranom

Do zoznamu čestných občanov Nitry pribudol 3. júla Ján Mojto, jeden z najvýznamnejších európskych televíznych a filmových tvorcov a osobností mediálneho sveta. Dôvod - pri každom mediálnom vystúpení sa hrdo hlási k Slovensku a najmä starobylej, národnostne zmiešanej, stredoeurópskej, rodnej Nitre.

V ďakovnej reči Ján Mojto uviedol: „V nitrianskom Hornom meste - akoby zázrakom, napriek 50-tym rokom - pretrvávali hodnoty, dobou popierané. Politická nezávislosť, náboženstvo a viera, slušnosť, tolerancia, radosť z krásy, vedomie príslušnosti k strednej Európe - hodnoty, ktoré sú pre mňa dodnes s Nitrou nerozlučne spojené. A to vďaka ľuďom, ktorí ich v každodennom živote žili, nebojac sa obetí a prenasledovania... Lebo boli príkladom slušnosti a odvahy v čase a vo svete, ktoré im nepriali. Pretože lepšiu výchovu som si ani nemohol želať. Bola to moja výbava, s ktorou som v roku 1969 z Nitry odišiel. Preto som mestu vďačný a som hrdý, že som Nitran,“ zdôraznil Ján Mojto.

So slávnostným aktom udelenia súviselo aj odovzdanie listín a plakiet z rúk

primátora Nitry Jozefa Dvonča, kvetinových darov, i zápis do Pamätnej knihy Mesta Nitry. Prišli naň členovia jeho početného príbuzenstva, zástupcovia médií, predstavitelia slovenských univerzít i špičkovej politiky. Ján Mojto, vnuk bývalého nitrianskeho starostu, si počas 30-ročnej koprodukčnej práce za hranicami Slovenska pripísal na umelecké konto najhodnotnejšie tituly audiovizuálnej tvorby. Napríklad Perinbabu, Tisícročnú včelu, Napoleona, Bibliu, Grófa Monte Christa, Jána XXIII., Vojnu a mier, Augusta, Les Misérables, Ramzesa, Sorayu, Pád tretej ríše a mnohé ďalšie. Od roku 1977 pracoval v jednom z najväčších svetových mediálnych koncernov Kirch

Gruppe. Od roku 1994 bol prezidentom Asociácie komerčných televízií v Európe. Do roku 2003 bol členom mnohých dozorných rád (Pro Sieben, SAT1, Media AG...) V roku 2002 si založil vlastnú produkčnú spoločnosť EOS (Events on Screen), ktorá vyrába najúspešnejší neamerický kriminálny TV seriál všetkých čias Komisar Rex.

Je držiteľom Európskej Ceny Karola Veľkého, najvýznamnejšej rakúskej televíznej a filmovej ceny ROMY (najlepší producent) a najvyššieho vyznamenania slobodného štátu Bavorsko. Viani bol Ján Mojto vyhlásený pápežom Benediktom XVI. za Rytiera Rádu Sv. Gregora Veľkého.

Silvia Struhárová

Prezident podporil Nitru v boji o titul EHMK

Tretieho júla pred zotmením sa Svätoplukovo námestie zaplnilo Nitranmi, ktorí si sem prišli vychutnať populárne predstavenie bratislavskej Novej scény a SLUK-u Na skle maľované v réžii J. Ďurovčíka. Pozvanie prijal aj prezident SR I. Gašparovič v prítomnosti predstaviteľov Mesta, nitrianskej župy a delegácií partnerských miest. Primátor Nitry J. Dvonč vyslovil nádej, že bohatosťou a pestrosťou kultúrno-spoločenského kalendára si Nitra vybojuje titul Európskeho hlavného mesta kul-

túry v roku 2013. Slovenský prezident nazval Nitru krásnym, historickým mestom a kolískou slovenskej kultúry. „Je pre mňa poctou, že som sa mohol zúčastniť na Cyrilo-metodských slávnostiach s cieľom podporiť kandidatúru Nitry na EHMK,“ uviedol. „Nitra si tento titul zaslúži, lebo tu sa rodili naše dejiny a kultúra. Pozdravujem všetkých, ktorí prišli vzdať hold slávnej slovenskej histórii a spomenúť si na solúnskych bratov. Zásluhou sv. Cyrila a Metoda sme si zachovali reč, územie a vieru.

Som rád, že som pri tom v Nitre s vami,“ dodal.

Potom sa roztočil veselý kolotoč piesní, tanca a obrazov zo života Jura Jánošíka. Skvelé výkony Jána Slezáka, Petry Humeňanskej, Ludmily Trenklerovej, Pavla Topoľského, Zuzany Tlučkovej, Kataríny Hasprovej, Mariána Labudu, ml. a ďalších nenechali nikoho v hľadisku chladným. Mesto Nitra sa pre veľký záujem rozhodlo muzikál zopakovať koncom leta v renovovanom amfiteátri pod Zoborom.

Silvia Struhárová

Večer ľudí dobrej vôle

Benefičný koncert Večer ľudí dobrej vôle chytil za srdce ľudí v hľadisku na Svätoplukovom námestí, pri obrazovkách STV i rádioprijímačoch SRo. V predvečer sviatku sv. Cyrila a Metoda ho zorganizovali Mesto Nitra, Nitriansky samosprávny kraj, Biskupský úrad v Nitre a nadácia Prameň - pod záštitou člena Európskej komisie J. Figela a ministra kultúry SR M. Maďariča. J. Figel ocenil, že Nitra po druhý raz spojila sily v projekte, ktorý má v čase Cyrilo-metodských slávností mimoriadny význam pre podporu vedomia dôstojnosti každého človeka. Podujatie svojou účasťou podporili mnohé

významné osobnosti verejného života. Bolo komponované ako osviežujúca, pestrá zmes vážnej, populárnej i rómskej etno hudby, s predelmi sprievodného slova A. Heribanovej a Š. Bučka. Večeru dodali emotívny náboj slovenskí a českí umelci, ako L. Ludha, A. Miró, Ensemble Opera Diversa, P. Kolář, Kesaj Čhave, Close Harmony Friends, ľudová hudba O. Kandráča, Misha a I.M.T. Smile. Večer ľudí dobrej vôle bol načasovaný na 4. júla od 20. h v Nitre i na Velehrade v ČR. Jeho protagonisti sa v priamom prenose spojili telemostom, aby umocnili ušľachtily zámer projektu - dobrovoľnou

Večerom sprevádzala Alena Heribanová a Štefan Bučko.
Foto: J. Novák

zbierkou podporiť Domov pre osamelých rodičov v Nitre a Pastoračné centrum Rómov v Čičave.

Silvia Struhárová

Ako oddychuje náš primátor?

Ideálna dovolenka je bez mobilu

Primátorské tempo práce je obdivuhodné. Najviac by o tom vedeli hovoriť najbližší spolupracovníci pána primátora. Zodpovednosť za mesto a jeho obyvateľov ho denno-denne vtáhuje do kolotoča povinností, ktorý sa šíalenou rýchlosťou krúti od rána do večera a to aj počas víkendov. Letné mesiace, keď sa tempo povinností predsa len trochu spomalí, ponúkajú jedinečnú príležitosť na krátky oddych. Ako oddychuje primátor Nitry Jozef Dvonč? Odpovede nájdete v nasledujúcom krátkom rozhovore.

Pán primátor, je o vás známe, že nedokážete úplne vypnúť ani počas dovolenky a pokiaľ funguje mobilný telefón, zaujímate sa o dianie v meste a na úrade?

Dovolenkoval som už druhý rok koncom apríla. Priestor na dovolenku počas leta je minimálny. Práca je stále dosť a vzhľadom na to, že sme mali v Nitre Cyrilo-metodské slávnosti a v súčasnosti vrcholí kandidatúra mesta na získanie titulu EHMK 2013 a odovzdávajú sa nájomné byty na Dieloch, nie je veľká šanca na dlhšiu dovolenku. Taktiež sme boli na návšteve v partnerských miestach Gosford a Báčsky Petrovec, no a, samozrejme, treba vytvoriť priestor pre dovolenky najbližších spolupracovníkov.

Máte radšej hory alebo more?

Nie som vyhranený typ dovolenkára. V podstate je jedno, či sa podarí byť pár dní v pokoji na horách, alebo pri mori. Snažím sa chodiť tam, kde som ešte nebol, alebo kde sa dá niečo nové vidieť.

Patríte k cestovateľom, ktorý prejdú stovky kilometrov, alebo radšej oddychujete na jednom mieste?

Určite dávam prednosť oddychu na jednom mieste. Aspoň jeden-dva dni z poby-

tu však venujem prehliadke okolitých miest. Dávnejšie na Korfu, prípadne na Rodose sme si požičali vozidlo a prešli sme za jeden deň takmer všetky pekné miesta.

Ako si predstavujete ideálnu dovolenku?

Pojem ideálna dovolenka pre mňa stesňuje miesto, kde nemá dosah mobilný telefón, byť s najbližšími, kúpať sa, prípadne prechádzať sa a oddychovať.

Máte nejakú vysnívanú destináciu?

Nie, nemám, je veľa pekných miest, ktoré som ešte nevidel.

Dovolenku si zvyknete zaobstarať v cestovnej kancelárii, alebo radšej cestujete na vlastnú päsť?

Záleží od okolností, skúsenosti mám s oboma spôsobmi.

Na ktorú dovolenku z minulosti, resp. mladosti si spomínate najradšej?

Z detstva to boli nezabudnuteľné dovolenky na Rychňavských jazerách v Štiavnických vrchoch s rodičmi a bratmi pod stanom.

Nosíte si z ciest domov aj nejaké suveníry?

Len drobné pamiatky a fotografie. Od všetkých morí, pri ktorých som bol, mám doma zbierku kameňov.

Ludmila Synaková

Nitrianska letná univerzita deti zaujala

Pilotný ročník Nitrianskej letnej univerzity (NLU) zorganizovaný zamestnancami a odbornými lektormi zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity a Univerzity Konštantína Filozofa, v spolupráci s Mestom Nitra, vyvrcholil 11. júla slávnostnou promóciou. Päťdesiatštyri detí z Nitry a okolia si na nej prevzalo certifikát s titulom Academicus Nitriensis Jr.

Na akademickej pôde si deti počas dvoch týždňov precvičili cudzie jazyky, vyskúšali si byť olympionikmi, environmentalistami, okrem iného získali informácie o zdravej výžive, technike, informatike, estetike a boli oboznámení s právami a povinnosťami Euroobčanov, ako aj občanov - mladých Nitranov. Medzi zaujímavý program ktorý absolvovali, patrilo rozprávanie o Afrike pripravené doktorandom na Fakulte ekonomiky a manažmentu SPU z Čadu, o podnikaní v európskom priestore i eure, ako aj poznávanie liečivých rastlín. Práve počas prednášky z fyto terapie zavítal na prázdninovú školu rektor Českej televízie ČT 1.

Nezabudnutelným zážitkom pre malých študentov bola aj návšteva Botanickej záhrady a Univerzitného vivária SPU, kde mohli uvidieť korytnačky, cvrčky, pohladkať si hadov, aj krokodíla a dozvedieť sa niečo o chove exotických zvierat, najmä plazov.

Bodku za NLU urobili zamestnanci Mesta Nitra, ktorí si pre deti pripravili program v rámci témy Mladý Nitran, Mladá Nitrianka. Najskôr sa účastníci letnej univerzity previezli Nitrianskym vláčikom po historickom centre mesta, následne v priestoroch synagógy absolvovali dve prednášky. Mgr. Andrea Černayová, referentka pre prevádzku, prezentovala projekt NITRA 2013 -

Kandidát na titul Európske hlavné mesto kultúry. Mgr. Juraj Novák, vedúci oddelenia cestovného ruchu a propagácie Mesta - NISYS zase informoval deti o Nitre, fungovaní samosprávy, zastupiteľstve, vedení mesta, Mestskej rade a Mestskom úrade. Zároveň im vysvetlil funkciu Nitrianskeho informačného systému. V oblasti cestovného ruchu a zahraničnej spolupráce boli deťom predstavené partnerské mestá. „Bol som prekvapený, lebo mali veľmi málo informácií o Meste Nitra, fungovaní samosprávy, základných symboloch Nitry. Znelku, zástavu a pečať nepoznali, len erb. Potešil ma však ich záujem dozvedieť sa niečo nové,“ podotýka Mgr. Novák. Bodku za prázdninovým štúdiom urobila slávnostná promócia v aule UKF, na ktorej si absolventi NLU prevzali certifikát z rúk prof. Ing. Tomáša Kozíka, DrSc., predsedu Akademického klubu UKF. Na promóciu prijal pozvanie aj viceprimátor Nitry Ing. František Baláž.

Renáta Chosraviová

Kryté bazény s geotermálnou vodou na kúpalisku?

Novým riaditeľom Správy športových a rekreačných zariadení mesta Nitra je od začiatku júla Ing. M. Dovičovič. Do funkcie ho schválilo mestské zastupiteľstvo. „Pre správnosť musím vysvetliť, že Správa športových a rekreačných zariadení nesúvisí priamo iba so športom, ale ide v podstate o správu 15 objektov, ktoré slúžia na športovú činnosť. Moja práca súvisí s tým, ako ich udržiavať (rozvíjať), čo si vyžaduje veľké investície,“ povedal na úvod rozhovoru. „V tomto roku je mojím cieľom čiastočne ich rekonštruovať a v rámci možností do nich investovať. Na 15 objektov, ktoré nie sú v ideálnom stave, pre tento rok máme 9 miliónov Sk,“ dodal.

„Vo svojej práci chcem nadviazať na to, čo bolo urobené dobre a - určite toho nebolo málo,“ konštatuje. „Momen-tálne je najviac na očiach mestské kúpalisko, kam sa za predchádzajúce 3 roky vložilo takmer 30 mil. korún. Na to, aby kúpalisko zodpovedalo dnešným požiadavkám, sú potrebné „veľké“ peniaze“.

Riaditeľ Ing. Dovičovič mal v tejto súvislosti rozhovor s primátom Jozefom Dvončom: „Hovorili sme o ďalších zámeroch, ktoré, ako mi prisľúbil pán primátor, budú presadzované v širšej zhode. Pokiaľ chceme zlepšiť prevádzkovú ekonomiku kúpaliska, nevyhnutne musíme rozšíriť jeho prevádzku na celoročnú. Na realizáciu

týchto zámerov bude potrebná zásadná investícia. Ako viem, začínajú sa ohlasovať záujemcovia o investície, pretože tu pôjde o prostriedky v objeme možno viac ako štvrt miliardy korún. V každom prípade, idea výstavby krytého bazénu s prechodom do vonkajších bazénov s atrakciami, ktoré v dnešnej dobe patria k štandardu, je určite správna a ja verím, že sa nám ju podarí zrealizovať. V médiách už odznali pilotné zmienky o geotermálnom vrtě, o ktorom uvažujeme, ako o jednej z možností. Toto treba brať ako jednu z alternatív, ktorá však momentálne ešte nie je na programe dňa. Všetko sú to úvahy o ďalšom smerovaní!“ konštatuje. Podľa jeho názoru treba v prvom rade minimálne prejsť na používanie vody z vlastnej studne a pri napúšťaní kúpaliska nepoužívať vodu zo siete. „Pri dnešných cenách vody nás len napustenie jedného z dvoch bazénov stojí od 60 do 70 000 Sk, čo je neprimerane vysoká suma. Vlastná studňa by si následne vyžadovala vlastnú úpravňu vodu, no i tak by táto investícia bola pre nás prínosom. Verím, že v horizonte 2 rokov sa v tomto smere niečo udeje.“

Novým prírastkom do rodiny spravovaných objektov je tenisový areál na Chrenovej, ktorý takisto nie je v ideálnej kondícii a už teraz, pri jeho preberaní do správy majetku, musíme riešiť viaceré problémy. Týkajú sa dlhodobého odstaveného vody a ne-

funkčného kúrenia. toto sú problémy, ktoré je treba urobiť akútne, aby sa zabezpečilo aspoň základné fungovanie areálu,“ konštatuje Ing. Dovičovič a ďalej hovorí: „Tenisový areál si vyžaduje aj kopu ďalších investícií, ktoré by mu vrátili podobu, ktorou sa Nitra môže popýšiť nielen z hľadiska kvality tréningu, ale i poskytovania služieb. Nie menej sú pre nás dôležité ihriská v okrajových častiach Nitra - v Krškanochoch, v Janíkovciach, na Kyneku a v Dražovciach, ktorým tiež venujeme pozornosť. Generálnym leitmotívom je snaha o znižovanie spotreby energií vo všetkých spravovaných objektoch, čo bude znamenať, že sa na budovách začnú postupne vymieňať rozpadávajúce sa drevené okná za plastové. Cieľom je redukcia spotreby energie. Pri hodnotení stavu futbalového a hokejového štadióna, Ing. Dovičovič konštatuje, že zástupcovia klubov uskutočnili v tomto smere niekoľko rokovaní aj na úrovni vedenia mesta. (pokrač. na str. 12)

Viete, čo spája zoborských benediktínov s Kostolanmi pod Tríbečom?

Benediktínsky kláštor sv. Hypolita na Zobore v Nitre je najstarším známym kláštorom na Slovensku. V súvislosti s majetkovými záležitosťami kláštora vznikli v rokoch a z poverenia kráľa Zoborské listiny, ktoré sú najstaršími zachovanými listinami z územia. Druhá listina, datovaná rokom 1113 obsahuje majetkový súpis zoborského opátstva. Je v nej zapísaných vyše 150 obcí. Patrí medzi ne aj obec Kostolany pod Tríbečom, v ktorej stojí kostol sv. Juraja. Kostol je v stredo európskom rámci výnimočný kvalitou a rozsahom zachovania nástenných maľieb z konca 10. - začiatku 11. storočia. Zo stavebnohistorického hľadiska je jedným z dvoch najstarších v celosti zachovaných a funkčných kostolov na Slovensku.

V kostole a jeho okolí prebieha od roku 2005 revízný výskum. Výskum je súčasťou medzinárodného projektu „Cirkevná architektúra do 1. pol. 11. storočia“ (pokračova-

nie Korpusu európskej architektúry do roku 1000 administrovaného zo Záhrebu), ktorého predmetom sú začiatky kresťanskej architektúry v strednej a západnej Európe. V oblasti Nitra sa nachádza niekoľko kostolov, ktoré sú pravdepodobne výsledkom pôsobenia Benediktínskeho kláštora sv. Hypolita na Zobore v Nitre a patria do skupiny skúmanej predrománskej cirkevnej architektúry na Slovensku. Poznanie stavebného vývoja kostolov a ich zázemia je podmienkou ich pamiatkovej obnovy a začlenenia do kultúrneho a spoločenského života regiónu, čo je zámerom Pamiatkového úradu SR.

Jedným z výstupov projektu je medzinárodný seminár „Kostol sv. Juraja v Kostolanoch pod Tríbečom“.

Cieľom seminára je prezentácia najnovších výsledkov výskumu kostola sv. Juraja v Kostolanoch pod Tríbečom (ďalej len kostola) realizovaného v rokoch 2005-2007, urč-

nie optimálneho postupu pri reštaurovaní nástenných maľieb kostola a vyhodnotenie historického potenciálu Kostolianskej doliny pre účely spracovania turistického trás a následne v rámci propagácie kultúrnych pamiatok Nitrianskeho regiónu.

Seminár pripravuje Pamiatkový úrad SR, Archeologický ústav AV ČR Praha, v. v. i., Mesto Nitra a Biskupstvo Nitra. Na stretnutí budú mať prednášky špecialisti z oblastí výskumu, projekcie a stavebníctva, ktorí sa podieľajú na výskume a príprave pamiatkovej obnovy kostola.

Uskutoční sa 18. septembra 2008 ako oficiálna akcia v rámci Dní svetového kultúrneho dedičstva 2008 v aule Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre. Závery seminára budú využité v roku 2009 pri reštaurovaní nástenných maľieb Kostola svätého Juraja v Kostolanoch pod Tríbečom.

(rm)

Kryté bazény s geotermálnou vodou na kúpalisku?

(dokončenie z 11. str.)

Pri rekonštrukcii futbalového štadióna bude treba v spolupráci s klubom uvažovať o investovateľovi, ktorý by bol ochotný investovať do modernizácie celého areálu. Pretože aj v tomto prípade platí: Ak to má byť štadión na úrovni, pôjde o investíciu v stovkách miliónov korún. Pritom je potrebné si uvedomiť, že ani tieto kroky nie je reálne zvládnuť naraz.

Momentálne je aktuálne pokračovanie rekonštrukcie vedľajšej ľadovej plochy. „Naším zámerom je využiť dotáciu od Vlády SR. Ak k tejto sume pridáme nejaké ďalšie prostriedky z mestského rozpočtu, môže vzniknúť zázemie so šatňami, bufetom, pokladnicou. Vznikla by nám tak ďalšia autonómna ľadová plocha, ktorá by v prípade potreby mohla fungovať

a poskytovať služby ako samostatný štadión. Pre Mestskú halu na Dolnočermánskej ulici, ktorú sme pre verejnosť sprístupnili začiatkom t.r., chceme opätovne vypísať súťaž na lezeckú stenu a na dva squashové kurty,“ konštatuje nový riaditeľ Správy športových a rekreačných zariadení mesta Nitry Ing. M. Dovičovič.

Ludmila Synaková

Nitrianske archaizmy

Číneš je najmladšou časťou Starého mesta

Niektoré výrazy či pojmy sú úzko späté iba s určitou lokalitou, miestom, prípadne regiónom. Dnešnému modernému človekovi znejú akosi cudzo, dokonca záhadne. Aj naše mesto má takéto výrazy, ktoré sa vzťahujú iba na naše mesto a okolie. Medzi najfrekvencovanejšie patria napríklad slová: drík, inzula, zungov, šinter, džindžák, palánok, stará Blaškova a pod. V súčasnosti sa s nimi môžeme stretnúť iba v dobových písomných správach, prípadne v rozhovore so starými rodičmi, ktorí svoj život prežili v meste alebo v blízkom okolí.

ČÍNEŠ - pomenovanie najmladšej časti Starého mesta. Názov je s najväčšou pravdepodobnosťou odvodený od maďarského slova csinos (činoš), čo znamená pekný, krásny, švárný. Na situácii z roku 1839, vyhotovenej armádnym

dôstojníkom Bernardom Garliischom, existovala v priestore Číneša iba poľná cesta. V roku 1865 tu otvorili letný kúpeľ na rieke Nitre. Tento kúpeľ rozšíril Július Gisser, ktorý zaviedol službu plavčikov. Na ďalšej situácii z roku 1898, ktorej autorom bol Augustín Borčányi, je už cesta vedená od Mlynskej ulice až po Rivú ulicu (teraz Slančíkova ulica) a tá je označená, ako Čínešská cesta. Túto časť mesta vtedy tvorili záhumnia meštianskych domov na Hlavnej ulici. Boli tu poväčšine hospodárske staviská, kde chovali všetky domáce zvieratá, hlavne však vodnú hydinu. Skladovali sa tu aj stelivá a krmivá. Na prelome 20. storočia sa začalo s výstavbou domčiekov. V rokoch 1910 - 1911 tu bol postavený kalvínsky kostol podľa projektu Jozefa Geröa z Gödölo. Vysvätený bol 12. marca 1911 za účasti uhorského ministerského predsedu Štefana Tiszu. Na naliehanie občanov mestské zastupiteľ-

stvo v auguste roku 1923 súhlasilo posyp chodníkov štrkov a osvetlenie jednou lampou 100 W. Vzhľadom na rozšírený chov hospodárskych zvierat a uskladnená podstielka a krmivo, a preto tu veľmi často dochádzalo k požiarom. Posledný požiar na Číneši bol zaznamenaný v roku 1926, keď zhorel stoh slamy a chliev ošipanej občanovi Hacsкови. V roku 1927 si dal postaviť statkár Verö honosnú vilu, pre ktorú projekt vypracoval F. Weinwurm. Budovu postavil na križovatke ulíc Radlinského a Čínešskej staviteľ Ján Tomaschek.

Táto vila vo funkcionalistickom slohu bola v roku 1945 okupovaná neslávne známym Gestapom a skupinami EK - 13, 14 a 15, ktoré spolu prenasledovali a zaistovali protifašisticky zmýšľajúcich občanov, židov a partizánov.

Búrlivý rozmach výstavby na Číneši začal po regulácii rieky Nitry, keď sa nové koryto od-

Číneš je najmladšou časťou Starého mesta

dialillo od vtedajšieho okraja intravilánu smerom východným o 60 až 120 m. To umožnilo v 30 rokoch min. storočia výstavbu kultúrnych, osvetových stavieb, ako aj rodinných viliek a tým vytvorenie novej ulice. Robotnícky kultúrny dom postavili roku 1936 podľa projektu Ing. O. Singera. Jeho západnú stenu zdobila na tú dobu jediná grandiózna freska v meste od Michala Biróa: „Vítanie vychádzajúceho slnka, šťastnou rodinou“. V susedstve bola postavená nová meštianska škola, podľa projektu toho istého projektanta.. Slávnostné otvorenie bolo 1. septembra 1937. Vydĺždenie ulice bazaltovými kockami sa udialo v roku 1938. Realizáciu bol poverený nitriansky staviteľ Ján Tomashek. Hodnota diela predstavovala 913.000 Kč. Kocky dodali „Spojené kameňolomy Bratislava“. Chodníky vyasfaltovala spoločnosť Menzel za 55 000 Kč. Po vzniku Slovenskej republiky bol na mestskom zastupiteľstve prerokovaný návrh na premenovanie ulíc v celom meste. Politická strana HSLŠ navrhla, aby bol Číneš premenovaný na ulicu Hlinkovej gardy. Tento návrh na zasadnutí mestskej rady neprešiel, prijal sa nový názov: Ulica 14. marca.

V čase po prijatí tzv. Židovského kódexu (1941) mali židia z celého mesta povolené vychádzky v odpoludňajších hodinách, aj to iba na Číneši - Ulici 14. marca. Von mohli ísť jedine s označením žltej Dávidovej hviezdy, takže na jar 1942 bola ulica „zakvitnutá žltou farbou“.

Dňa 20. decembra 1944 vo večerných hodinách priletelo neočakávané jedno sovietske

lietadlo, ktoré bombardovalo Číneš, kde zasiahlo 2 vilky a ďalšia bomba prebila múr na telocvični meštianskej školy, ale nevybuchla. Okrem materiálnych škôd k stratám na životoch neprišlo. Po roku 1945 ulicu premenovali na Molotovo-

vu, ďalšie premenovanie sa udialo v roku 1950, keď ju nazvali ako Ulica Rudolfa Jašíka. Po nežnej revolúcii 1989 bola ulica premenovaná na Ulicu Františka Mojtu, bývalého starostu mesta Nitrý.

Ing. Štefan Košovan

Adrenalín riaditeľa a režiséra O. Spišáka

Prostá poetika, minimum umeleckých prostriedkov a silný účinok na diváka - to je stručná charakteristika inscenácie poslednej predprezdni novej premiéry Starého divadla v Nitre Kto chytá v žite. Známej predlohy J. D. Sallingera sa chopili renomovaní

tvorcovia a prerozprávali ju s hravosťou, nadhľadom a láskavou iróniou. Retrospektívu života v nej rozpráva mladý Američan v podaní riaditeľa divadla Ondreja Spišáka. Zaujímalo nás, čo bolo preň výzvou, vymeniť direktorskú a režisérsku taktovku za úlohu herca, ktorý sa nechal viesť špičkovým českým kolegom Jakubom Kroftom. „To, že v inscenácii hrám, je výnimka, potvrdzujúca pravidlo, že zostanem radšej režisérom :-),“ uviedol. „Nápad, že by som mal hrať Holdena, mal Krofta. V slabej chvíli som to sľúbil, a už to ne-

šlo vziať späť... Je to pre mňa adrenalinová záležitosť. Som trémista a texty sa učím ťažko.“ Spišák nám prezradil, že v príbehu 17-ročného hlavného hrdinu našiel aj isté paralely. „Snažím sa nepripúšťať si dospelácky svet príliš k telu. Niekedy sa to nedá, lebo zodpovednosť a zmysel pre povinnosť nás „dobehnú“. Ale kde si v podvedomí istá revolta a večné dieťa, ktoré sa s detstvom ťažko lúči, vo mne je.“

Titulom Kto chytá v žite SDN avizuje, že chce myslieť viac na dospievajúcu mládež, keďže najkomplikovanejšími a najťažšie prenikateľnými divákmi sú teenageri. A v čom vidí Ondrej Spišák potenciál scény, ktorú vedie, pre dnešok i zajtrašok? „Ako riaditeľ pokladám za obrovskú devízu dve sály - klasickú i variabilnú so šikmou plochou, ktorou v inom divadle nedisponujú. Naše priestory umožňujú produkciu rôznych žánrov a poetík. Hoci zákulisie máme stiesnené, smerom k divákovi si môžeme dovoliť oveľa viac, ako v iných bábkových divadlách. No a ako režisér považujem za veľkú devízu nášho divadla stabilizovaný súbor s perspektívou neustáleho zdokonaľovania,“ uzavrel Spišák. **S. Struhárová**

KAM V NITRE

Synagóga

Ulica pri Synagóge, koncertná a výstavná sieň, tel.: 037/6525 320, 0907 790 298.

9. 9. (ut) 17.00 Forma nasleduje Funkciu. Funkcionalistická architektúra v Nitrianskom kraji. Vernisáž. Potrvá do 12. 10. Usporiadateľ: Krajský pamiatkový ústav v Nitre v spolupráci s Mestom Nitra.

26.9. - 1.10. DIVADELNÁ NITRA 2008 - medzinárodný divadelný festival

26. 9. (pi) Darujem ti tulipán. Projekt tvorivých aktivít pre slabozraké a nevidiace deti v rámci Festivalu deťom
9.30 - 10.30 Tulipánová kolíska, odposluch rozprávkovej rozhlasovej hry, diskusia s tvorcami, réžia: Táňa Tadránková

12. 30 - 15.30 Výtvarný workshop, maľovanie, kreslenie, modelovanie, točenie na hrnciarskom kruhu.

Organizované podujatia pre vybraných účastníkov Asociácia Divadelná Nitra, Slovenský rozhlas, Združenie rozhlasových tvorcov, Základná škola internátna pre slabozrakých a nevidiacich v Bratislave, Základná škola kniežata Pribinu v Nitre

27. 9. (so) Biela noc.

18.00 - 24.00 Nočná prehliadka Synagógy

22.00 - 23.00 Otvorenie Bielej noci v Synagóge / Hudba v ilumináciách - iluminácie v hudbe. MUSI-CANTICA - koncert dávnej hudby / stredovek, renesancia, barok /, sprievodné slovo a obrazy - iluminácie, ktoré zobrazujú muzikantov, tanečníkov, hercov, žonglérovo, anjelov... Autor: PaedDr. Robert Žilík Vstup voľný

29. 9. (po) 9.00 - 10.00 Libuša Friedová: **Neobyčajný týždeň,** rozhlasová rozprávková hra so scénickými prvkami študentov VŠMU, beseda s tvorcami / réžia: Ivan Predmerský. Ďuďo a Ora sú dve deti z dvoch rôznych koncov sveta. Každú noc sa im obom sniva o lietaní a pri týchto bizarných „výletoch“ (na mydlovej bubline, na kalerábom liste a pod.) sa stretávajú a zažívajú rozprávkové situácie.

11.30 - 13.30 A. Grusková: **Rabinka,** rozhlasová hra, beseda s tvorcami / réžia: Róbert Hornák, trojdielny dokumentárno-hraný seriál v rámci cyklu Osudy na Slovensku. Protagonistka dokumentárnej drámy je Gisi Fleischmannová, pravdepodobne najznámejšia obeť Brunnera a Tisa, ktorú treba vyzdvihnúť ako žiarivý príklad odvahy a vznešenosti. Na pozadí celého seriálu sa odohráva príbeh autorkinho pátrania po osude tragickej hrdinky Gisi...

Organizované podujatia pre školy, v prípade záujmu kontaktujte, prosím: 037/65 24 870, 0903 55 44 75, civanova@nitrafest.sk

20.00 - 21.00 Multimediálne predstavenie elektroakustická hudba, moderný tanec, počítačová animácia,

vstup voľný, Slovenský rozhlas, Združenie rozhlasových tvorcov

1.10. (st) 10.00 - 10.50 Flautissimo, Predstavenie flauty ako hudobného nástroja v hudbe, tanci a v divadle v jej vývojových podobách od ľudovej píšťalky až po kráľovský nástroj. Autori: Barbora Kolářová a Dušan Musil /réžia: Dušan Musil. Organizované podujatia pre školy, v prípade záujmu kontaktujte, prosím: 037/65 24 870, 0903 55 44 75, civanova@nitrafest.sk

Súkromná základná umelecká škola Tralaškola
STÁLE VÝSTAVY: Osudy slovenských židov - celoslovenská expozícia holokaustu.

Grafičky Shraga Weila, nitričan, rodáka žijúceho v Izraeli.
Prehliadky: ut: individuálne vstupy: 13.00 - 18.00, **st, št:** individuálne vstupy: 9.00 - 12.00, 13.00 - 18.00, **so, ne:** individuálne vstupy: 13.00 - 18.00. Počas prehliadkových dní sú vstupy pre organizované skupiny prostredníctvom NISYSu: v čase od 11.00 do 14.00. NISYS, Štefánikova 1, 949 01 Nitra, infotel: 037/16 186

Nitrianska galéria

Župné námestie, tel.: 037/6579 641, otvorené denne okrem pondelka od 10.00 do 17.00.

VÝSTAVY

Reprezentačné sály NG

10. 9. - 2.11. ALENA KUČEROVÁ. Monografická výstava českej grafičky, ktorá spolu s Adrienu Šimotovou, Věrou Janouškovou, Magdalenou Jetelovou, alebo Evou Kmentovou patrí k silnej generácii 2. polovice 20. storočia. Je jednou z výrazných ženských postáv skupiny UB 12. Jej špecifická autorská technika je založená na perforácii zinkového plechu a jeho následným odtlačnám. Kurátorka A. Juríková

Salón NG

3.9. - 19.10. KONFRONTÁCIE. Výstava pedagógov ZUS nitrianskeho regiónu. Kurátorka: PhDr. Marta Hučková

Galéria mladých
11.9. - 26.10. Comunditon-Naroxotyocinspsychoseal - 10995. Výstava mladého rakúskeho výtvarníka **Christiana Eisenbergera,** ktorý vytvára svoje inštalácie väčšinou z kartónov, škatúl, lepiacich pásov a iných „nehodnotných“ materiálov. Kurátor: Omar Mirza

BUNKER

4.9. - 19.10. PL SK. Nežné polovičky. Výstava poľských výtvarníkov: **Ania Kalwajts, Julita Paluszkievicz a Iza Tarasewicz (PL).** Kurátorka: Tatiana Recká

Galéria VÚŽV v Slovenskom centre poľnohospodárskeho výskumu

Do 22.9. DENISA HUŇADYOVÁ: OBRÁZKY. Výstava s názvom „Obrázky“ mapuje obdobia rokov 2006 - 2007. Okruh tvorby mladej absolventky Katedry výtvarnej tvorby a výchovy UKF v Nitre zahŕňa viacero náme-

tových polôh. V prevažnej miere sú zastúpené figurálne a portrétné subjekty, tiež tvorba zátiší. **Otvorené: po - pi (9.00 - 15.00)**

AKTIVITY – AKCIE – PROJEKTY

Arteterapeutické reflexie výstav

2.9. o 18.00 Výtvarné reflexie výstav s arteterapeutickým dosahom v Ateliéri NG pod vedením Dany Kubalovej. Stretnutia sú určené pre každého, koho zaujíma výtvarné umenie a netradičné umelecké prístupy. A tiež pre každého, kto túži rozvíjať vlastnú tvorivosť i bez predchádzajúceho výtvarného vzdelania a zároveň sa chce dozvedieť čosi viac o sebe samom. Každý **prvý utorok** v novom mesiaci o 18.00 hod. Vstupné za jedno stretnutie je 50 Sk (v cene je výtvarný materiál a občerstvenie). Svoju účasť nahláste na tel. čísle 6579641 alebo na mailovej adrese kulturang@flynet.sk

Od 23.9. Galéria hudby - 3. ročník cyklu komorných koncertov v Reprezentačných sálach Nitrianskej galérie. 23. 9. 2008 o 18.00 Nádvorie galérie (v prípade zlého počasia Ponitrianske múzeum)

VENI 20 YEARS AFTER Veni ensemble - špičkový 14-členný súbor slovenských hudobníkov - hrajú repertoár hudby 20. Storočia. Program: *Terry Riley, Daniel Matej, Martin Burgas*. Vstupné: 50 Sk dospelí / 30 Sk študenti, deti, dôchodcovia. ZŤP; permanentka: 300 / 180 Sk
Viac informácií na www.nitrianskagaléria.sk

Biela noc

27.9. BIELA NOC - Deň otvorených dverí - vstup na výstavy je vo všetkých štyroch výstavných priestoroch Nitrianskej galérie zdarma. NG prišla s myšlienkou organizovať v rámci spolupráce s Medzinárodným festivalom Divadelná Nitra projekt **Biela noc**, ktorý sa stal neoddeliteľnou súčasťou divadelného festivalu.

Program BIELEJ NOCI:

18.00 - 24.00 **Nočná prehliadka výstav v galérii zdarma**

18.00 - 19.00 **Otvorenie Bielej noci v galérii.** Od St(r)ihomamu po postmútART, prezentácia a videoprojekcie aktivít OZ Animarom

20.00 - 22.00 **VideoDrom (platforma DigiVAF (ex)).** Videoprojekcia filmov Katedry Intermediálnych štúdií Akadémie umení v Banskej Bystrici

22.00 - 24.00 **Mehr Licht.** Site-specific performance umeleckej skupiny AKTIVNAGRUPPA

Večery výtvarných reflexí

30. 9. o 17.00 Projekt Nitrianskej galérie zameraný na stretnutie výtvarníkov aktuálnych výstav a verejnosti v prostredí galérie. Hostia besedy: **Pedagógovia ZÚŠ nitrianskeho regiónu**, ktorí vystavujú svoju tvorbu v Salóne NG od 3. 9. - 19.10. 2008. Vstup voľný.

oTVORsa - Online projekt pre všetkých, ktorých baví sa pýtať, fotiť či natáčať...jednoducho TVORÍť.

Viac informácií na www.nitrianskagaléria.sk

Ponitrianske múzeum

Štefánikova tr. 1, tel. 037/6510 000, 6514 245, Otvorené denne okr. po od 9.-17.00 h, v so a ne od 10.-17.00.

Do 21.9. Transformácia. Spoločná kultúra severných provincií Rímskej ríše od Británie až po Čierne more

Do 28.9. Lety do minulosti. Výstava venovaná najmodernejším technikám archeologického výskumu

Od 10.9. Nitrianske plagáty. Tvorba nitrianskych výtvarníkov - vernisáž o 16.30 hod.

Od 26.9. Múzeum bývalých lások. Európska výstava „hmatateľných spomienok“ na bývalé lásky

Stále výstavy: Skvosty dávnovekého Slovenska, Nitriansko v zrkadle dejín, Život v lesných a vodných biotopoch, Sondy do hĺbín nitrianskeho dávnoveku.

Každý pondelok 14.30 h klub paličiek. čipky. Každú páru nedeľu o 10.00 h stretnutie členov Slov. num. spol.

Diecézne múzeum

Hradné námestie 7, 950 50 Nitra, 037/7221 747, otvorené denne okrem po: 10.00 - 18.00.

Múzeum ponúka faksimile rôznych dokumentov (úryvok spisu O obrátení Bavorov a Korutáncov, diplomatik, ako napr. potvrdenie Pribinovej donácie Ludovítom Nemcom, list pápeža Jána VIII. Svätoplukovi, odpoveď toho istého pápeža Metodovi, ukážky z buly Industriae tuae a Quia te zelo fidei, ukážky z hlaholík).

Slovenské poľnohospodárske múzeum

Dlhá ul. 94, areál AX, 950 50 Nitra, 037/65 72 573, otvorené denne okrem po. od 9.00 do 17.00.

Expozície: Najstaršie dejiny poľnohospodárstva na Slovensku do konca stredoveku, vývoj sejby, zberu a mlatby obilia, vývoj poľnohospodárskych strojov a hnacích agregátov, poľnohospodárske letectvo, história spracovania potravín.

Skansen: Mälotriedna katolícka škola, pekáreň, mliečnica, mlyny, pálenica, lisovne oleja, čistička osív, voštinársky záboj, včeliny, vinohradnícky dom, salaše a senníky. Vstupné dospelí 20,- Sk, deti 10,- Sk.

Nitrianska úzkokolajná parná poľná železnica: Vozenie počas avizovaných podujatí návštevníckej sezóny. Posledný prehliadkový vstup o 16.00 h, vstupné dospelí 40,- Sk, deti 15,- Sk.

Misijný dom na Kalvárii

Misijné múzeum ponúka bohatú zbierku umeleckých predmetov, ktoré misionári dostali do daru v misiách po celom svete. Na výstave si môžete prezrieť predmety pochádzajúce zo zberateľskej činnosti misionárov. Návštevy hláste vopred telefonicky.

Malá galéria Akcent

Kúpeľná 4, č. tel.: 037/651 76 04, 0905 399 905
Do 21.9. Júlia Piačková, Igor Piačka: Tiger a Krysa.

ART GALÉRIA

Kupecká 7, č. tel. 037/741 93 60
Otvorené v po - pia od 9.00 do 17.00 h a v so. od 9.00 do 12.00 h

17.9. - 11.10. **ANDREJ A MARTIN AUGUSTÍNOVCI.**
Vernisáž. Výstava je sprievodným podujatím Divadlovej Nitry.

Agrokomplex

AGROKOMPLEX - Výstavníctvo, Výstavná 4, Nitra 037/6522 989

10.-15.9. **AUTOSALÓN** - XVI. medzin. výstava osobných, nákladných, úžitkových vozidiel a príslušenstva

26.-27.9. **OPTIC** - V. medzinárodná výstava očnej optiky a oftalmológie

30.9.-3.10. **LIGNUMEXPO** - XVI. medzinárodný drevársky veľtrh

30.9.-3.10. **LES** - XI. medzinárodný drevársky veľtrh

Divadlo Andreja Bagara Nitra

Svätoplukovo námestie 4, 950 53 Nitra, 037/7721 577

5.9. (pi) **10.00 ADAM ŠANGALA.** (3:45) Veľká sála. Muzikálové spracovanie románu L. N. Jégého. Veľkolepý divadelný zážitok o putovaní jedného Slováka svetom Vstupné 350 Sk, 250 Sk, 200 Sk.

5.9. (pi) **18.30 ADAM ŠANGALA.** (3:45) Veľká sála.

9.9. (ut) **10.00 STATKY ZMÄTKY.** (3:20) Veľká sála. Hľadanie prvkov aktuálnosti v správaní sa súčasníka, zápasiaceho s problémami vršenia majetku, poznačené dominanciou materiálnej stránky pri uzatváraní partnerských vzťahov. Réžia Lubomír Vajdička Vstupné 200 Sk.

9.9. (ut) **18.30 PORTIA COUGHLANOVÁ** (3:00) Stúdio. Čierna komédia s mysterióznou zápletkou. V titulnej úlohe Zuzana Kanócz. Réžia M. Vajdička. Vstupné 230 Sk

10.9. (st) **18.30 TVAR VEČI.** (1:30) Stúdio. On je looser, ktorý si privyrába ako ochrankár v múzeu - ona je študentka estetiky, ktorá príde do toho múzea počarbať sochu. Aj keď ju nezatkne, predsa sa medzi nimi vytvorí puto - začnú spolu chodiť. Spociatku vyzerá všetko ideálne - nový vzťah má na loosera blahodárne účinky. Pod vplyvom frajerky sa z bývalý „Mister Ausschuss“ mení na „Mistra Trendy“; bývalý zakomplexovaný chudák, ktorý si nebol istý ničím a najmenej sám sebou, sa mení na sebavedomého mladého muža...Réžia Maja Hriešik a Marek Olekšák

12.9. (pi) **18.30 MATKA.** (1:30) Stúdio. Netradičný po-

hľad na intímny svet jemného rodinného prádiva. podoby lásky materskej, partnerskej, súrodeneckej. Vydajte sa s hrdinami príbehu na cestu do srdca duší spútaných materskými citmi. Réžia: Marián AMSLER Vstupné 180 Sk

12.9. (pi) **14.00 STATKY ZMÄTKY.** Na festivale Divadlo 2000 Plzeň.

13.9. (so) **14.00 AGÁTA HLADÁ PRÁCU.** Veľká sála. Nová inscenácia „Agáta hľadá prácu“ mladej poľskej autorky Dany Lukasiskej je príbehom priam vychádzajúcim z našej každodennej reality. Je hrou o súčasnosti. Príbehom mladej vzdelanej ženy, ktorá si hľadá kúsok šťastia a radosti; vlastné miesto v tejto spoločnosti. A to vo svete mužov a ich konvenčných predstáv o ženách. Vo svete stereotypov v nazeraní a správaní sa k ženám. Réžia: Svetozár Sprušanský.

17.9. (st) **18.30 VŠETKO ZA NÁROD.** (2:30) Stúdio. Inscenácia mladej poľskej autorky Dany ukasiskej je príbehom priam vychádzajúcim z našej každodennej reality. Je hrou o súčasnosti. Príbehom mladej vzdelanej ženy, ktorá si hľadá kúsok šťastia a radosti; vlastné miesto v tejto spoločnosti. A to vo svete mužov a ich konvenčných predstáv o ženách. Vo svete stereotypov v nazeraní a správaní sa k ženám. Réžia: Svetozár Sprušanský.

18.9. (št) **18.30 MODRÁ RUŽA.** (3:00) Veľká sála. Klasická opereta, pilier slovenskej hudobno-dramatickej tvorby v netradičnom felliniovskom javiskovom spracovaní. v príbehu nechýba veľká láska, intrigy a dramatická zápleтка. ale ani honba za svetovým vynálezom a peniazmi. Divák ocení humor, švih a šarm operetného žánru, ktorý sa so slovenskými scén vytratil. V plnej kráse zaznejú slovenské slágre ako sladké hojanie na vlnách nostalgickej minulosti. Réžia J. B. Box.

20.9. (so) **18.30 MODRÁ RUŽA.** (3:00) Veľká sála.

22.9. (po) **18.30 HEDA GABLEROVÁ.** (2:45) Stúdio. Hra o mladej žene 21. storočia. O slabostiach a pochybnostiach doby, ktorú žijeme. Hlavná hrdinka hry si kladie množstvo otázok. Sú to otázky, ktoré sa znova a znova s neodbytnou naliehavosťou vkrádajú do jej snov a myšlienok. Určite mnohé z nich poznáte aj vy! O vašom živote, o zložitostiach partnerských vzťahoch, o našich osobných prehrách aj výhrach... Príďte si ich kľásť do divadla! Spoločne s Hedou Gablerovou! Réžia Svetozár Sprušanský.

24.9. (st) **10.00 PIARGY.** (3:30) Veľká sála Hra na motívy poviedok Františka Švantnera, Margity Figuli a Dobroslava Chrobáka. Jednotlivé poviedky sa dajú zaradiť pod najrozličnejšie žánre - horor, rozprávku, podobenstvo, atď.. Mieša sa svet reálny s fantastikou, jazy pozemské s nadpozemskými a záhrobnými, veci všedné s magickými. Réžia Roman Polák. Vstupné 200 Sk

Divadelná Nitra

- 26.9.** (pi) 18.00 **LEONCE A LENA** (3:00) Činohra Slovenského národného divadla Bratislava. Veľká sála. Réžia Martin Čičvák.
- 27.9.** (so) 18.00 **ZAJTRA SA BUDE...** (1:00) Opera Národného divadla Praha. Štúdio.
- 27.9.** (so) 20.00 **BAAL** (2:30) Veľká sála. RoTheater Holandsko
- 28.9.** (ne), **29.9.** (po) 22.00 **JÚL** (1:10) Štúdio. Praktika Moskva Rusko. Štúdio.
- 29.9.** (po) 19.00 **PORNOGRAFIA (2:00)** Veľká sála. **Deutsches Schauspielhaus Hamburg Nemecko.**
- 30.9.** (ut) 18.30 **NÁHLE SPŔŠKY TICHÁ** (0:50) Veľká sála.
- 30.9.** (ut) 20.00 **VŠETKO ZA NÁROD** Divadlo Andreja Bagara Nitra. Štúdio.
- 1.10.** (st) 16.00, 21.00 **CANTO HONDO** (hlboká pieseň o nej...)

Sprievodné podujatia DN

- 26.9.** (pi) 16.00 **Vernisáž:** Múzeum bývalých lások. Ponitrianske múzeum.
- 26.9.** (pi) **DOSKY** - divadelné ocenenie sezóny. Štúdio.
- 26., 27., 28.9.** **Divadelný jarmok:** pouličné podujatia, atrakcie, tradícia kultúra a umenie, občerstvenia a remeslá.
- 27.9.** (so) **Divadlo a divák - skúsenosti.** Panelová diskusia. Vstup voľný.
- 27.9.** (so) 13.00 - 14.30 **Ty, ktorý žiješ.** Európsky film na DN. Filmový klub UKF v Nitre.
- 27.9.** (so) 17.00 **Študentský divadelný plagát.** Výstava. DAB - štúdio.
- 28.9.** (ne) 13.00 **Adamove jablká.** Európsky film na DN. Aula UKF Nitra
- 28.9.** (ne) 15.00, 16.30, 22.00 **Pokusy o lietanie.** Staré divadlo - klub Tatra.
- 28.9.** (ne) 18.30 - 21.00 **Prípád Danton.** Divadelná hra. Výstaviisko AX
- 28.9.** (ne) 22.00 - 23.10 **Júl.** Divadelné predstavenie. Štúdio DAB
- 29.9.** (po) 10.00 **Raňajky s ...** diskusia s autormi predstavenia. Vstup voľný
- 29.9.** (po) 12.30 **Divadelná architektúra v strednej Európe.** Prezentačný projekt. vstup voľný.
- 29.9.** (po) 13.00 - 14.50 **Karamazovci.** Európsky film na DN. Aula UKF Nitra
- 29.9.** (po) 16.30, 18.00, 22.00 **Pokusy o lietanie.** Staré divadlo - klub Tatra.
- 29.9.** (po) 17.00 - 18.00 **Posledná maringotka.** Európsky film na DN. Aula UKF Nitra
- 29.9.** (po) 19.00 - 21.00 **Pornografia.** Veľká sála DAB.
- 29.9.** (po) 22.00 - 23.10 **Júl.** Veľká sála DAB.
- 30.9.** (ut) 10.00 **Raňajky s ...** diskusia s autormi predstavenia. Vstup voľný

- 30.9.** (ut) 13.00 - 14.30 **Štyri** - predfilm. Slepé lásky - film. Európsky film na DN. Aula UKF Nitra
- 30.9.** (ut) 15.00-17.10, 20.00 - 22.10 **Projekt Frankenstein.** Divadlo. Odvoz autobusom z parkoviska DAB
- 30.9.** (ut) 18.30 - 19.20 **Náhle spršky ticha.** Veľká sála DAB
- 30.9.** (ut) 20.00 - 22.50 **Všetko za národ.** Štúdio DAB
- 1.10.** (st) 10.00 **Raňajky s ...** diskusia s autormi predstavenia. Vstup voľný
- 1.10.** (st) **4 mesiace, 3 týždne a 2 dni.** Európsky film na DN. Aula UKF Nitra
- 1.10.** (st) 15.00 - 17.10, 20.30 - 22.40 **Projekt Frankenstein.** Divadlo. Odvoz autobusom z parkoviska DAB
- 1.10.** (st) 16.00 - 17.00, 21.00 - 22.00 **Canto Holdo** (hlboká pieseň o nej...)
- 1.10.** (st) 18.00 - 19.40 **Proces.** Staré divadlo.

Staré divadlo Nitra

- 17. 9.** (st) 9.30 **OSMIJANKO ROZPRÁVA** - derniéra. Veľká sála. Réžia : Veronika Gabčíková. Predstavenie o tom, ako sa dajú z obyčajnej knižky skutočné a živé rozprávky pričarovať a seba za draka, obchodníka alebo krokodíla prečarovať a ešte o tom, že kúzla a čary iba trikom a fantáziou sú, a že keď poviete slovo drak, môže to byť napríklad aj krokodíl. Predstavenie je určené pre deti od 4 rokov.
- 23.9.** (ut) 9.30 **KTO CHYTÁ V ŽITE.** Štúdio Tatra. Panoptikálna cesta do hĺbín dospievajúcej duše. Tri bláznivé dni zo života Holdena Caulfielda, 16-ročného mladého muža. Inscenácia na motívy kultového románu J. D. Salingera Kto chytá v žite. Úprava a dramtizácia a réžia Jakub Krofta. Dramaturgia a úprava Veronika Gabčíková.
- 24.9.** (st) 9.30 **KMOTRA SMŔŤ A ZÁZRAČNÝ LEKÁR.** Veľká sála. Réžia : Ondrej Spišák. Príbeh o bedárovi, ktorý sa vďaka svojej chudobe a novonarodenému dvadsiemu štvrtému potomkovi vlastným kmotrom kmotre Smrti stane a s jej pomocou zázračne vyliči bohatého kráľa chorého na úmor. Inscenácie je určená pre deti od 6 rokov.
- 28.9.** (ne) 15.00 **KMOTRA SMŔŤ A ZÁZRAČNÝ LEKÁR.** Veľká sála. Réžia : Ondrej Spišák. Príbeh o bedárovi, ktorý sa vďaka svojej chudobe a novonarodenému dvadsiemu štvrtému potomkovi vlastným kmotrom kmotre Smrti stane a s jej pomocou zázračne vyliči bohatého kráľa chorého na úmor. Inscenácie je určená pre deti od 6 rokov.

Literárny klub J. Jesenského

- 17.9.** (st) 16.00 **Stretnutie s historikom Ivanom Kamencom.** Kaviareň DAB

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Fatranská 3, 949 01 Nitra 037/6531 545, 7335 988,
otvorené v prac. dňoch okrem utorka 10.00 - 17.00

VYSTAVY

16. - 30. 9. Detská fantázia, práce z tvorivej činnosti žiakov zo Spojenej školy v Nitre

17. - 30. 9. Život okolo nás, fotografie členov Fotoklubu pri Lipt. múzeu v Ružomberku. **Vernisáž 17. 9. o 16.00**

17. - 25. 9. SPOZNÁVAME LIEČIVÉ RASTLINY
V rámci projektu Zdravé mesto finančne podporilo Mesto Nitra

PODUJATIA

24. 9. o 9.00 Z rozprávky do rozprávky, rozprávkovo-hudobné podujatie pre deti zo ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským.

Sprievodné podujatia MEDZINÁRODNÉHO FESTIVALU DIVADELNÁ NITRA 2008

26.9. o 9.30 Šantíme na javisku - prehliadka detských divadiel, scénických miniatúr a divadiel poézie, *info: 037/653 25 44, 0911 540 017.*

26.9. o 9.00 a 10.30 Päť prstkov na ruke. Tvorivá výtvarná dielňa pre deti MŠ zameraná na rozvoj kreativity pri výrobe papierových prstových bábok, *info: 037/653 15 45, 0911 540 018.*

29. 9. a 1.10. o 14.00 Kto je kto? Tvorivá dielňa so zameraním na výrobu divadelnej masky z papiera, *info: 037/733 59 88, 0911 540 023*

LUDOVÉ A SÚČASNÉ REMESLÁ

17. 9. o 14.00 Záložka do knihy. Tvorivá dielňa pre deti - oživenie starej papierovej techniky.

22. 9. a 24.9. o 14.00 Ovocie a zelenina z našej záhrady. Tvorivá dielňa pre deti - modelovanie zo slanej cesta.

25. 9. o 13.30 Šúpolie v slovenskej ľudovej tvorbe. Výroba šúpolovej mužskej a ženskej postavy, podujatie pre osvetových pracovníkov, pedagógov, vychovávateľov, terapeutov a verejnosť

KURZY - ZÁPIS

8.9. o 17.00 ORIENTÁLNY TANEC

Akreditované kurzy MŠ SR

19.9. o 14.30 Sprievodca cestovného ruchu

22.9. o 15.00 Kuchár-časník

22.9. o 15.00 kuchár

22.9. o 15.00 časník

23.9. o 15.00 opatrovateľstvo

25.9. o 15.00 predavač

29.9. o 15.00 operátor skladov

KLUBY - ZÁPIS

16.9. o 15.30 JOGA, o 16.30 ŠACH

17.9. o 16.30 CENTRUM ZDRAVIA

KLUBY

JOGA / 16.9. 23. 9. 30.9. o 8.20, 16.00, 17.30 / 22.9, 29.9 o 16.30

RELAXAČNÉ CVIČENIA / 16.9., 23.9., 30.9. o 10.30

ŠACHOVÝ KLUB / 16.9., 23.9., 30.9. o 17.00

FOTOKLUB / 4.9. o 17.00

KLUB grafológie / 10.9., 24.9. o 17.00

ORIENTÁLNY TANEC I. stupeň / 22.9., 29.9. o 17.00

KOS v Nitre je spoluorganizátor

7. 9. 14.00 PODZOBORSKÉ vinobranie. Mestský park Na Sihoti, *info: 037/653 15 44, 0911 224 466*

Cinemax Nitra

Štyri sály kina CINEMAX NITRA, obchodno-zábavné centrum MAX Nitre, Chrenovská ulica 1661/30, Nitra, **Program na www.cine-max.sk, tel.: 037/2861125.**

Sála A (so, ne) 11.20, 13.45, (št - str/vrátane víkendu) 16.00, 18.15, 20.30. **Sála B** (so, ne) 11.50, 14.00, (št - str/vrátane víkendu) 16.30, 18.40. **Sála C** (so, ne) 11.30, 13.30, (št - str/vrátane víkendu) 15.30, 17.30, 19.30. **Sála D** 11.00, 13.20, (št - str/vrátane víkendu) 17.00, 19.50.

ZUŠ J. Rosinského

2.9. o 15.30 PRIVÍTAME NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK. Vystúpenie pedagógov ZUŠ pre žiakov na slávnostnom otvorení nového školského roka. Koncertná sála na Damborského ul., Nitra. Viac info na www.zusnitra.sk, e-mail: zusnitra@zusnitra.sk

Tralaškola

7.9. o 15.00 Z JE TO TU! Umelecký program na úvod školského roka. Ďurkova 18, Nitra

Seminár

18. 9. Aula Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre **Pri príležitosti Dní svetového kultúrneho dedičstva 2008.** Organizátori: Pamiatkový úrad SR, Archeol. ústav AV ČR Praha, v. v. i., Mesto Nitra a Biskupstvo Nitra. Program:

A. Valeková: K pamiatkovej obnove Kostola sv. Juraja **Z. Borzová-N. Pažinová:** Osídlenie Kostolíanskej doliny

D. Foltýn: Zoborskí benediktíni a Kostolany

V. Judák: Kamaldulský kláštor na Zobore ako pokračovateľ benediktínskeho opátstva.

J. Vičko - V. Gajdoš: Geológia a statické pomery územia Kostola sv. Juraja

V. Gajdoš - R. Krivánek: Výsledky geofyzikálneho výskumu NKP Kostol sv. Juraja

P. Baxa - P. Bisták: K počiatkom cintorína pri kostole sv. Juraja

J. Maříková - Kubková: Umeleckohistorický výskum nástenných malieb v interiéri I. stavebnej etapy kostola sv. Juraja

Šindelár, J. Vácha, B.: Nedeštruktívne techniky výskumu

mu a dokumentácie nástenných malieb v Kostolnoch
J. Hradilová, D. Hradil, E. Kotulanová, S. Švarcová:
Materiálový výskum farebných vrstiev nástennej maľby
a chemická degradácia pigmentov

K. Bayer - K. Pagáčová: Stabilizácia interiérovej omietky
kostola sv. Juraja

J. Gregorová: Návrh dlažby kostola sv. Juraja v kontexte
prezentácie zaniknutých stavebných konštrukcií prvej
stredovekej etapy

S. Novotná - J. Maříková-Kubková : Možnosti prezentácie
pamiatkovej obnovy kostolianskych fresiek

Dom Matice slovenskej

Dolnočermánska ul. č. 737, č. tel., fax.: 037/656 62 28
VYSTAVA ZO ZBIERKY FILATELISTOV v DMS počas
pracovných dní od 9.00 do 14.00 h celý mesiac

Po 9.30 - 11.00 h úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS

Ut každý páry 15.00-17.00 h **stretnutia klubu filatelystov pri DMS**

Ut druhý v mesiaci 16.30 h **zasadnutie výboru MO MS v Nitre**

Št 16.30 h šachový klub

Št 13.30 - 15.00 h úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS

Št 17.00 h stretnutie OZ ARCHA

Ne 15.00 h stretnutie OZ Archa

AGROFILM

XXV. medzinárodný filmový festival s pôdohospodárskou a environmentálnou tematikou. Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu - Výskumný ústav živočišnej výroby Hlohovská cesta, Lužianky, program nájdete na www.scpv.sk, www.agrofilm.sk.

1.10. (st) Prognózy vývoja slovenského pôdohospodárstva a priority pôdohospodárskych vied. Medzinárodné sympóziu

Konferencie

3.9. Možnosti využitia štatistiky pri hodnotení žiakov. Workshop pre učiteľov ZŠ a SŠ, fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre, Kraskova ul. 1

17.-18.9. Autentické/univerzálne v tvorbe a interpretácii umenia. medzinárodná konferencia, FF UKF v Nitre, Akropola, Hodžova 1

18.-19.9. VI. Nitrianska matematická konferencia, venovaná novým trendom v matematike a vo vyučovaní matematiky. Organizuje katedra matematiky Fakulty prírodných vied UKF Nitra

18.-19.9. Šport a zdravie. Medzinárodná vedecká konferencia zameraná na nové vedecko-odborné poznatky z oblasti telesnej kultúry a športu v Európe a vo svete.

Podzoborské vinobranie

7. 9. od 14.00 v Mestskom parku na Sihoti.

Program:

14.00 Požehnanie plodov jesene

14.25 Vystúpenie speváckych skupín

15.10 Súťaž o najkrajšiu partu a čepiec nitrián. regiónu

16.10 Vystúpenie folklórnych súborov

17.45 Divadelné predstavenie Princ Bajaja

18.15 Ludová veselica

Nitrianska hvездáreň

Každú stredu a štvrtok o 9.00, 10.30, 13.00 h Exkurzie do astronomickej pozorovateľne pre skupiny zo škôl. Návštevy treba vopred dohodnúť na č.t.: 037/6537449.

Kluby dôchodcov

KD Chrenová - so sídlom Ul. Okánika č. 6, Nitra

KD Dolné Krškany - so sídlom KD Krškany

KD Staré mesto - Domino, Nitra

KD Čermaň - so sídlom Baničova č. 12

KD Klokočina - so sídlom Baničova č. 12

Centrum pre seniorov

CPS, Baničova č. 12, tel. 037/6925 510 - 11, otvorené po - pi: 9.00 - 17.00, so : 9.00 - 15.00

Zariadenie pre seniorov mesta Nitra, slúži na aktívne trávanie voľného času. Pre cieľovú skupinu občanov ponúka: stravovanie - obedy, knižnicu a čítaťreň, telocvičňu, počítače, internet, šachy, ručné práce, biliard, stolný tenis, denný stacionár, klubovú činnosť, spoločenské akcie, saunu, masáže, rehabilitácie, manikúru, pedikúru.

Otvorené po - pi: 9.00 - 17.00

so : 9.00 - 15.00

po: 9.00 - 12.00 skupinové cvičenie - vedie p. Griesbachová

ut: 13.00 - 16.00 KD vedie p. Lietavová

9.30 - 12.00 ručné práce - vedie Ing. Vašutová

st: 9.00 - 12.00 skupinové cvičenie - vedie p. Griesbachová

št: 13.00 - 16.00 KD vedie p. Lietavová

pi: 12.30 - 16.30 kurz PC - vedie Ing. Mošať

so: 13.00 - 14.00 kurz PC - vedie Ing. Mošať

po - pi: 6.30 - 17.00 služby Denného stacionára

12. 9. o 16.00 Máriabál pre seniorov. Stretnutie pre osamelých (každý druhý pi. v mesiaci)

30. 9. o 10.30 Beseda s odborníkom na grafológiu p. Bakaiom. Vznik a história písma.

Denný stacionár pre seniorov

Baničova č. 12, 949 11 Nitra. Prevádzková doba : Po - Pia: 6,30 - 17,00, 037/6925 518, 6925513

Denný stacionár pre seniorov na Baničovej ul. č. 12

v Nitre poskytujú opatrovateľskú službu s denným pobytom, poskytovanú seniorom žijúcim v rodinách s ekonomicky aktívnymi príslušníkmi rodiny. Títo im nemôžu poskytnúť potrebnú celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v Domove dôchodcov, resp. čakajú v poradovníku na umiestnenie do Domova sociálnych služieb. Opatrovateľská služba je tiež určená seniorom žijúcim osamotene, s cieľom poskytnúť im kontakt s ľuďmi a vyplniť voľný čas.

Sociálny taxík

Poskytovanie prepravnej služby sociálnym taxikom na území mesta. Táto služba je určená seniorom a ťažko zdravotne postihnutým občanom s obmedzenou hybnosťou a imobilným občanom, ktorým preprava spôsobuje problémy. Vďaka sociálnemu taxíku sa táto skupina občanov môže bezpečne, včas a finančne prístupne dopraviť do nemocnice alebo k príbuzným. Na zdravotné vyšetrenia, ošetrovania a rehabilitačné úkony musia byť jazdy objednané dopredu na telef. čísle 650 21 45.

Linka sociálnej pomoci

Na bezplatnom telefónnom čísle 0800 134 513 v po, str, a pi, vždy od 9. do 11.00 h - sociálne poradenstvo pre občanov v sociálnej núdzi - usmernenie pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci. Informácie poskytujú zamestnanci odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Klub náhradných rodín NÁVRAT

Stretnutia v každý druhý piatok v mesiaci o 17.00 h v priestoroch Diecéznej katolíckej charity na Samovej 6.

Detská linka pomoci

Máš problém, ubližuje ti niekto, potrebuješ sa niekomu zdôveriť, ale nemáš komu? Nikto sa nedozvie, že si na linku volal(a), ani čo si povedal(a), pokiaľ nebudeš chcieť inak. Za hovor na linku 0800 100 444 neplatíš. Volaj počas prac. dní od 14. do 20.00 h

Centrum tiesňového volania

Štefánikova 60, tel: 037 6502145

Poskytujú náramky pre starých osamelých ľudí. Senior linka, sociálny taxík, centrum tiesňového volania

Materské centrum Klokanček

v CVČ na Hôrke, Otvorené: po - pi: 8.00 - 19.00

po: 13.30 - 16.00 Učíme sa hrať na flaute

ut: cvičenie pre deti s mamičkami

9.00 - 9.45 Prvá skupina

9.45 - 10.30 Druhá skupina

10.30 - 11.30 Tretia skupina

st: 10.00 - 11.00 Diskusné kluby v párnom týždni Ako

vychováваме naše deti

9.30 - 10.30 Relaxačné cvičenia pre mamičky

18.00 - 19.00 Aerobik - cvičí Evka

št: 10.00 - 11.00 Divadielko alebo hud. tvorivá dielňa

pi: 9.30 - 11.30 Výtvarné kúzlenie - aktivity pre mamy s deťmi od 18 mesiacov do 4 rokov

Materské centrum Klokanček

v Komunitnom centre na Nedbalovej 17 - Klokočina

otvorené: po - št: 8.00 - 13.00 a 14.00 - 19.00

pi: 8.00 - 13.00

po: 9.00 - 9.45, 10.00 - 10.45, Cvičenie pre detičky

17.00 - 18.00 Kalanetika - spoločenská sála

ut: 10.00 - 10.45 Spievame pri gitare s deťmi

15.00 - 18.00 Učíme sa hrať na gitare pre školákov

17.30 - 19.30 Tai-chi spoločenská sála

stv: 17.00 - 19.00 Stolný tenis pre žiakov

pia: 9.00 - 10.00 Brušné tance

10.00 - 11.00 Výtvarné kúzlenie s deťmi

10.00 - 11.00 Výtvarné tvorivé dielne pre mamičky

Mestská poradňa zdravia

Štátny ústav zdravia, Štefánikova trieda, Nitra

Tel: 037/ 6524 501 - 3, kl. 233 denne od 8.00 - 15.00 h

Poradňa dojenia - každ. stredu 14.00 - 15.30 h

Poradňa zdravého životného štýlu - každ. stredu 9.00 - 12.00 h (priestory Klientkeho centra MsÚ Nitra) - poskytujú študenti Katedry ošetrovateľstva UKF (zadarmo meranie krvného tlaku a hladiny tuku v krvi). V rámci SZÚ Nitra je v prevádzke Poradňa zdravia zameraná na poradenstvo k zdravému životnému štýlu, na rizikové faktory civilizačných ochorení (srdcovocievne, nádorové ochorenia, metabolické ochorenia). **Náv. hodiny denne od 7.30 - 8.30 h a od 14.00 - 15.30 h.**

Poradňa dojenia

Pozývame vás do Poradne dojenia v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva na Štefánikovej ul. 58 (vilka A) v Nitre, každú stredu od 14.00 - 15.30, kde vám poskytneme rady v príprave na dojenie vášho dieťatka. Priamy telefonický kontakt 037/ 6560425 (volať v čase od 14.00 - 15.30 každú stredu) alebo 0907/670208 - kedykoľvek. Kontaktujte: MUDr. Borgulová, doc. PhDr.Boledovičová, PhD., tel č. 0907 670 208.

CVČ Domino

9.9. o 16.00 Slávnostné otvorenie pravidelnej záujmovej činnosti v centre Domino, sála CVČ.

24.-26. 9. Okresná výstava ovocia a zeleniny.

Svetový deň cestovného ruchu - Prehliadky, súťaže a kvíz - pešia zóna, Štefánikova trieda. Organizuje Mesto Nitra - NISYS a Katedra manažmentu kultúry a cestovného ruchu.

Vivárium

Areál SPU, Tr. A. Hlinku, tel.: 65 08 791

V univerzitnom viváriu nájdete 70 chránených druhov plazov (korytnačky, hady, jaštery), ktoré boli predmetom pašeráctva a nelegálnej držby a sú tu dočasne umiestnené orgánmi štátnej správy. Pre verejnosť otvorené: v pon. a v str. od 14.00 do 16.00 h. Organizované skupiny škôl a škôlok môžu nahliásť exkurzie aj na termíny mimo otváraj. hodín (tel., resp. na e-mailovej adrese: Jaroslav.Pokoradi@uniag.sk).

Šport

3.9. o 17.00 Bežecká liga. IX. ročník Mestský park na Sihoti. Organizuje Bežecký spolok v Nitre
13.9. o Pohár rektora SPU. Medzinárodný turnaj mužov vo volejbale. Športová hala SPU Nitra,
13.-14.9. Letecký deň Nitra 2008. Letové a statické

ukážky civilného, vojenského letectva a polície. Letisko Nitra - Janikovce. info na adrese: ak.nitra@zoznam.sk
20.9. O Pohár riaditeľky Gymnázia na Golianovej ulici v Nitre. Turnaj juniorov vo volejbale s medzinárodnou účasťou. ŠH Gymnázia na Golianovej ul. Viac info na info@volejbalnitra.sk.

20.-21.9. Pribinov pohár 2008. Medzinárodný turnaj žiakov vo volejbale s dlhoročnou tradíciou. Mestská športová hala na Dolnočermánskej ulici

September - december: DNI ŠPORTU - cyklus podujatí zameraných na rozvoj pohybových aktivít rôznych vekových kategórií a záujmových skupín.

Botanická záhrada

BOTANICKÁ ZÁHRADA SPU, areál SPU, tel: 65 11 751, kl. 743. Skleníky, otv. celoročne okrem po a pia 9.00 - 16.00. Park, otv. denne 9.00-16.00, okrem zimných mesiacov. Skupinové návštevy vopred telefonicky dohodnúť.

KNIŽNICE V NITRE

Krajská knižnica Karola Kmeťka

Fraňa Mojtu 18, tel. 741 91 62: po.: 8,00 - 18,00 h., ut.: 9,00 - 18,00 h., st. - pia.: 8,00 - 18,00 h.
Klokočina - Jurkovičova ul., tel. 651 98 61: po. - pia.: 8,30 - 18,00 h. Bibliograficko-informačné oddelenie,
Samova 1, tel. 651 98 87: po. - pia.: 8,30 - 15,30 h. - ponúka regionálnu literatúru.

Okrem odbornej a krásnej literatúry pre dospelých a deti knižnica ponúka špeciálne dokumenty (gramoplatne, mg kazety, videokazety, CD platne, CD ROM, DVD a patentové spisy), vyše 400 titulov periodík a zvukové knihy pre nevidiacich a slabozrakých.

V ponuke knižnice sú i výchovno-vzdelávacie podujatia pripravujúce čitateľa na prácu s knihou. Organizujú ich pracovníčky knižnice na Ul. Fraňa Mojtu 18 i v pobočke na Klokočine. Na začiatku nového školského roka bude knižnica väčšiu pozornosť venovať kolektívom žiakov prvých ročníkov, pre ktorých bude organizovať slávnostný zápis. V ponuke knižnice budú opäť podujatia pre organizované skupiny zo škôl a podujatia v rámci medzinárodného festivalu Divadelná Nitra, v rámci ktorého pracovníčky knižnice pripravujú dramatisáciu rozprávky Pavla Dobšinského Zlatá priadka a výstavku kníh Osobnosti a história slovenského divadla.

Podujatia sú určené pre organizované návštevy zo škôl všetkých stupňov a druhov. V prípade záujmu si treba dohodnúť termín osobne alebo telefonicky na vyššie uvedeníh číslach.

Knižnica Agroinštitútu

Akademická 4, NITRA Tel. číslo: 037/ 79 10 211
Špecializovaná odborná knižnica v oblasti manažmentu

22

poľnohospodárstva, pedagogiky a psychológie prístupná pre verejnosť. **Výpožičné hod.: po - pi 8.00 - 15.00**

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU

Štúrova 51. Verejná vedecká knižnica špecializovaná na poľnohospodárstvo a príbuzné oblasti. Čitatelia majú k dispozícii elektronický katalóg, elektronické plnotextové dokumenty, internet a široký okruh informačných služieb. **Otváracie hodiny: po. - štv.: 8.30 - 18.00 h, pia: 8.30 - 17.00 h,** tel. 6517 743, **e-mail: slpk@uniag.sk**

Univerzitná knižnica UKF

Javorová 12, 949 74 Nitra, tel., fax: 037/73369 77, www.lib.ukf.sk.

Akademická knižnica, ktorá poskytuje knižničné a informačné služby pracovníkom, študentom univerzity a širokej verejnosti. Knižnica je vedecko-informačným, bibliografickým a poradenským pracoviskom. Zabezpečuje bibliografickú registráciu publikačnej činnosti pedagógov, vedeckých pracovníkov a doktorandov.

Otváracie hodiny: výpožičné odd. Javorova ul. 12.: po-št: 9.00 - 18.00 h, pi: 9.00-16.00, so: 8.00 - 13.00 h
študovňa Javorova ul.: po-št 8.00 -18.00, pi: 8.00-16.00, so 8.00 -13.00

študovňa ŠD Zobor: po-st: 10.00 - 18.00, št: 8.00-16.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa FF Hodžova ul.: po: 10.00-18.00, ut-št: 8.00-18.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa Kraskova ul.: po-pi: 8.00.-16.00

Britské centrum, pôsobiace pri Univerzitej knižnici UKF v Nitre, pozýva návštevníkov do svojich priestorov na Hodžovej ul. 1. Požičiavame aktuálne britské časopisy, súčasnú britskú beletriu a najnovšie publikácie z oblasti výtčby a štúdia anglického jazyka. Kontakt: www.uk.ukf.sk, tel. 037/6408105.

NISYS

Nitriansky informačný systém, Štefánikova tr. 1, Nitra
INFOTEL.: 0042137/161 86, č. tel. 037/741 09 06, fax:
741 09 07, e-mail: info@nitra.sk, www.nitra.sk.
poskytuje:

- informácie o podnikoch a firmách v meste Nitra, o kultúrnych podujatiach, o športe a relaxe, o službách všetkého druhu, o pamätihodnostiach a zaujímavostiach,
- zabezpečuje predaj máp, predaj publikácií o Nitre a Slovensku, predaj kultúrno-spoločenského mesačníka NITRA, predaj spomienkových a darčkových predmetov, predaj pohľadníc...
- vykonáva ubytovací servis, faxové a kopirovacie služby, vylepovanie plagátov

BOHOSLUŽBY V NITRE

Rímskokatolícke bohoslužby:

Katedrálny chrám - Bazilika sv. Emeráma, Nitriansky hrad: : po - so 7.30; ne - 7.00, 9.00 h

Kostol sv. Ladislava - piaristi: po - pia 7.00, 12.15, 18.00, so 7.00, 18.00; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 - deťom, 18.00 h

Kostol Navštívenia Panny Márie na Farskej ulici, Kláštor: po - so 6.00, 7.00, 16.15; ne 6.00, 7.30, 9.00, 10.30 detská a 16.15 h

Kostol sv. Petra a Pavla, františkáni: po - so 6.30, 18.30 h; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 v maďarskej reči, 18.30

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Kalvária: : po - so 6.30 h a 19.00; ne 7.00, 9.00, 10.30 d

Kaplnka v nemocnici: po - pi o 15.30 h; ne o 10.30

Kostol sv. Gorazda, Klokočina: po - pi 6.30 h a 18.00 h - po-pi; v so 6.30; ne 6.30, 8.00, 9.30, 11.15 a 18.00 h

Kostol sv. Martina, Chrenová: : po - so 6.30, 17.30; ne 6.30, 8.00, 9.30 detská, 11.00 a 17.30 h

Kostol sv. Ur., Čermáň: 8.30; 9.30 a 11.00 h

Kostol sv. Františka Xaverského, Dražovce: št - so: 7.00; denne o 17.00; ne 8.00 a 10.00 h

Kostol sv. Petra, Janikovce: po - pia v zime o 18.00, v lete o 19.00; so o 7.00; ne o 8.00 a 10.45 h

Kostol - Nar. Panny Márie, Horné Krškany: pi 17.00; ne 9.00 h

Kostol sv. Ondreja, Dolné Krškany: 7.30, 10.30 h

Kostol Všetkých svätých, Kynek: št 18.00; ne 9.15 h

Kostol sv. Cyrila a Metoda, Mlynáre: po, str, pi o 18.00; ne 8.00, 10.30 h

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Párovské Háje: -: ne 11.00 h, str 18.00 h, v každý prvý pi v mesiaci 19.00 h

Kaplnka sv. Vincenta, Šindolka (Marianum): po - so 6.25; ne 9.00 h

Oznam pre darcov krvi

Pracovisko Národnej transfúznej služby SR v Nitre oznamuje odberové hodiny počas pracovných dní: po, str, št, pi 6.30 - 12.00, ut 6.30 - 17.00
Darovať krv môžu zdraví ľudia vo veku od 18 do 65 rokov, ktorí majú aspoň 50 kg. Súčasne ich upozorňujeme, že na odber nemusia prísť hladní, stačí sa len vyvarovať masťným jedlám a alkoholu. Mesto Nitra podľa cenového výmeru 1/2005 v zmysle § 20, ods. 5 zákona c. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov určilo na linkách mestskej autobusovej dopravy cenu cestovného za jednotlivú cestu pre držiteľov najmenej ZLATEJ JANSKÉHO PLAKETY na 2 Sk. Platí to pre lístok zakúpený u vodiča aj pre EZCK. Pre poskytnutie zľavy si treba zakúpiť „kmeňovú kartu“.

Kostol sv. Imricha, Štítáre: st 19.30 h, ne 9.00 h alebo 10.30 h podľa vyhlásenia

Kostol sv. Urbana, Zobor: st - pi 16.30; ne 8.00, 11.15 h
Kaplnka sv. Svorada, LÚ Zobor: st 15.45; ne 11.00 h

Starokatolícka cirkev na Slovensku

V nedeľu a v prikázané sviatky o 9.00 h v kaplnke sv. Gorazda na Chrenovskej č. 15.

Gréckokatolícke bohoslužby:

Párovce - Kostol sv. Štefana, - iba v nedeľu o 10.00 h.

Cirkev adventistov siedmeho dňa

Bohoslužby v každú sobotu o 9.45 h v modlitebni za **kostolom na Ulici Fraňa Mojtu č. 10.** www.casd.sk

Cirkev bratská

V nedeľu o 10.00 h na Nitrianskej ulici č. 21

Evanjelické bohoslužby

Ul. Andreja Sládkoviča č. 12 - **Evanjelický kostol Ducha Svätého:** V nedeľu o 10.00 h s detskými službami Božími a vo št o 18.00 h. V ut o 19.00 h - biblická hodina pre staršiu mládež, v pi o 17.00 h pre dorast.

Reformovaná kresťanská cirkev

V nedeľu o 8.30 h v modlitebni za starým kalvínskym kostolom na Ulici Fraňa Mojtu

Kresťanský zbor

Podzámska ul. 17, Nitra, ut 18.30, ne 9.30, 16.00

Jubilanti v roku 2008

V SEPTEMBRI 2008 oslávia významné životné jubileum títo občania mesta Nitry:

75 ROKOV: Margita Bíliková, Melánia Brunovská, Ing. Gabriel Bujdoš, Rudolf Cintula, Alica Čampišová, Mária Černíčková, Štefánia Danišová, Pavol Gucký, Jolana Hallová, Mária Herdová, Gizela Hrobárová, Terézia Hucíková, Helena Ivaničová, Mária Kenessyová, Terézia Kuťková, Anton Laca, Mikuláš Líška, Milan Mada, Vincent Marci, Ing. Tibor Mederly, Imrich Mišák, Karol Neder, Libuša Ocelková, Jozef Peniaško, Emil Polin, Vojtech Szabó, Mária Tarková, Marta Tináková, Ladislav Urminský, Milan Zabadal

80 ROKOV: Zuzana Adámiová, Jolana Brezinová, Anna Daňová, Pavlína Furková, Júlia Fusková, Irena Gogová, Margita Grujbárová, František Gyulai, Anna Hrnčárová, Mária Jankovská, Ing. Jozef Kačala, Štefánia Lahučká, Irena Lalíková, Mária Levická, Mária Madová, Emília Martošová, Mária Maslienková, Imrich Maťašovský, Jozefa Maťová, Albert Panák, Ludmila Pavlechová, Zuzana Prítulová, Alžbeta Soosová, Vojtech Surma, Margita Szárazová, Jozefína Šubová, Cecília Veselovská, Štefan Žitný

85 ROKOV: Margita Billichová, Paulína Deglovičová, Katarína Hozáková, Mária Hupková, Alojzia Chalániová, Jozefína Jakubičková, Ing. Vladimír Jurčo, Ludmila Melišová, Valéria Piršelová, Helena Rybárová, Peter Salaj, Anna Slezáková, Mária Ščasná, Edita Tlapová

86 ROKOV: Františka Fajerová, Karol Grussmann, Emília Hájková, Helena Harmanová, Jozefína Mrštinová, Irena Steinemannová, Mária Šantavá,

Magdaléna Táborská, Mária Tóthová, Anna Valášková, Mária Víghová

87 ROKOV: Anton Bittner, Michal Bojda, Ondrej Drobec, Alžbeta Dufeková, Ján Fides, Bernardína Chovancová, Mária Járeková, Michal Krajčo, Serena Krausová, Jozef Ladányi, Hermína Malinaričová, Veronika Martišová, Žofia Martišová, Mária Orlíková, Rozália Párovská, Margita Repková, Michal Slivka, Zuzana Sucháčová, Štefan Šumichrast, Mária Zelenáková

88 ROKOV: Václav Forster, Mária Humpálová, Pavlína Kukučková, Mária Lahučká, Barbora Molnárová, Jozef Mušák, Ing. Milan Petovský, Mária Schweizerová

89 ROKOV: Karol Benovic, Mária Gajarská, František Halter, Mária Horňáková, Samuel Kuchta, Jozef Minka, Jolana Nagyová, Anna Rétiová, Aurélia Švecová, Alžbeta Vajdíková

90 ROKOV: Ludmila Horská, František Mrakič, Anton Ravinger, Emil Zhrebený

91 ROKOV: Mária Forrová, Anna Hrnčiarová, Emil Konc, Mária Kreháková, Ing. Andrej Tkáč

92 ROKOV: Anna Dvorská, Mária Wilhelmsová

93 ROKOV: Elvíra Boriová, Helena Šodelová, Juliana Švantnerová

94 ROKOV: Mária Lacková, Alžbeta Széchenyiová, Anna Turzová

95 ROKOV: Eugen Stecker

96 ROKOV: Mária Holbíková,

97 ROKOV: Mária Dubayová

POVEDALI SI „ÁNO“

**na spoločnú cestu životom vybrali
tieto snúbenecké dvojice:**

7. júna: Ladislav Benz z Žirian a Martina Vígľaská z Jelenca, Lukáš Gabčo z Nitry a Magdaléna Kundlová zo Starej Lubovne
Samuel Krajčo a Daniela Tkáčiková, obaja z Nitry, Ing. Lubomír Starý a MUDr. Nina Ivaničková, obaja z Nitry, Róbert Líška z Cabaja a Mariana Klapková z Nitry, Ivan Horváth a Jana Koszorúová, obaja z Nitry, Martin Hurtaj z Nitry a Daniela Hambalková z Hájskeho, Jaroslav Mrázik z Cabaja a Katarína Bencová z Koliňan, Juraj Tóth z Jarku a Veronika Kormančíková z Nitry, Mgr. Peter Naščák a Mgr. Lucia Sláviková, obaja z Nitry, Marek Látečka a Alžbeta Loudová, obaja z Nitry, Ing. Milan Dobiaš z Jedlových Kostolian a Ing. Zuzana Koščová z Nitry

14. júna: Ing. Martin Pisar a Eva Macková, obaja z Nitry, Roman Malík a Lubica Malíková, obaja z Nitry, Juraj Vydarený a Lenka Kubinová, obaja z Nitry, Rastislav Drahoš a Lucia Fialeková, obaja z Nitry, Ing. Miloš Cebo a Katarína Mojžišová, obaja z Nitry, Milan Fischer z Hrušova a Judita Tanciková z Nitry

20. júna: Dušan Roganský a Viera Budayová, obaja z Nitry

21. júna: Andrej Szabadka z Komjatíc a Ivana Gažiová z Nitry, Martin Vereš a Tatiana Pillerová, obaja z Nitry, Tomáš Hašler z obce Štětí, Česká republika a Stanislava Hrozenká z Nitry, Mgr. Marián Molnár a Mgr. Anita Lrinczová, obaja z Nitry

28. júna: Bohumil Krajčovič a Kristína Blaškovičová, obaja z Nitry, Filip Klampár z Čabu a Renáta Vajdová z Nitry, Juraj Abrhan a Magdaléna Komposová, obaja z Nitry, Peter Bottyán z Bátorových Kosín a Martina Uhlíková z Ivanky pri Nitre, Štefan Slováčik a Lubica

Zárembová, obaja z Nitry, Mgr. Richard Mošaf a MUDr. Zuzana Lyžičiarová, obaja z Nitry, Lubomír Miko z Čakajoviec a Kristína Ivančíková z Nitry, Martin Denker a Zuzana Švihelová, obaja z Nitry

4. júla: Robert Casals Graells zo Španielska a Jana Ilavská z Nitry, Anton Ružička z Nitry a Katarína Bojkovská z Cabaja

5. júla: Mgr. Ladislav Barát a Ingrida Heringhová, obaja z Nitry

12. júla: Peter Heribán a Eva Sysková, obaja z Nitry, Erik Čimbora z Práznoviec a Veronika Ráčzová zo Žirian, Juraj Klučka z Bratislavy a Lubica Skokanová z Nitry, Milan Pavlovič z Golianova a Lenka Komorová z Nových Sadov, Štefan Murárik z Galanty a Petra Poliaková z Nitry, Miloš Gál zo Žirian a Eva Pirošová z Nitry, Vladimír Duračka a Hana Kršáková, obaja z Nitry

19. júla: Tomáš Palka a Lenka Grznárová, obaja z Nitry, Lukáš Meszáros z Branča a Katarína Melková z Nitry, Samuel Majerčák a Dominika Tomíková, obaja z Nitry

26. júla: Andrej Hudec z Nitry a Andrea Mikleová z Malého Cetína, Viliam Červen a Anna Horváthová, obaja z Nitry, Dušan Vallo a Katarína Vaňušová, obaja z Nitry, Bartosz Zawadzki z Poľskej republiky a Elena Bezániová zo Žirian

Odišli spomedzi nás

V mesiaci JÚN 2008
nás opustili tieto občania mesta Nitra:

Mária Arendášová, 85-r., Dolnočermánska 62
Mária Balážiová, 74-r., Misionárska 1

Emília Benčíková, 87-r., Považská 14
Tomáš Bosák, 22-r., Petzvalova 34

Mária Brassányová, 83-r., Slamkova 8

Margita Čanigová, 65-r., Holubyho 3

Ing. Ján Ďurov, 70-r., Clementisova 3

Jozef Elčík, 50-r., Kremnická 7

Ján Ferenczy, 86-r., Dolnočermánska 62

Juliana Gaplovská, 85-r., Nálepka 6

Božena Halandová, 72-r., Považská 14

Peter Haváč, 65-r., Žilinská 32
Adela Hincová, 87-r., Nábr. mládeže 61
František Horka, 47-r., Lukov dvor 21
Martin Hurtaj, 89-r., Výstavná 9
Božena Chaternuchová, 66-r., Južná 11
Emil Jančovič, 81-r., Janka Kráľa 8
Stanislav Jenis, 84-r., Alexyho 16
Ludovít Kohút, 87-r., Štefánikova tr.78
Anna Kollárová, 55-r., Bizetova 39
Marián Košťál, 0-r., Potravínarska 10
Štefan Košťál, 82-r., 8. mája 8
Božena Kováčová, 85-r., Kremnická 17
Elemír Krajčovič, 81-r., Podzámska 32
Ján Kundracík, 85-r., Jazerna 15
Margita Lacová, 82-r., Dunajská 12
PaedDr. Valéria Lodňanová, 61-r., Klinček. 8
Július Mácsay, 74-r., 8. mája 19
Ján Mareš, 81-r., Hornozoborská 129
Mária Martišková, 79-r., Topoľčianska 91
Ján Mlynek, 72-r., Brezova 8
Ivan Moravčík, 57-r., Vihorlatská 2
Ing. Juraj Navrátil, 55-r., Sv. Beňadika 32
RNDr. Ing. M. Ondrejčíka, 67-r., Prešovská 9A
Margita Ondrušková, 78-r., Doležalova 76
Anna Pálinkášová, 91-r., Považská 14
Štefan Paul, 69-r., Čajkovského 18
Koloman Prekop, 68-r., Štefánikova tr.74
Štefan Sabo, 54-r., Benkova 1
Júlia Sendžová, 88-r., Široká 27
Mária Svoradová, 89-r., Štúrova 40
Ing. Karol Šimko, 57-r., J. Kráľa 118
Koloman Škorica, 65-r., L. Okánika 2
Helena Štyblová, 84-r., Bernolákova 16
Rozália Švecová, 78-r., Sitnianska 4
Marek Tonkovič, 83-r., Tr. A. Hlinku 20
Eugen Tóth, 92-r., 8. mája 6
Helena Turiaková, 85-r., Vašinova 28
Alžbeta Vážanová, 73-r., Žilinská 53
Helena Vörösová, 86-r., Pri Červ. križi 9

V mesiaci JÚL 2008
nás opustili títo občania mesta Nitry:

Karol Machaj, 81-r., Bočná 2
Šarlota Paduchová, 65-r., L. Okánika 14
Karol Bidelnica, 81-r., Za Ferenitkou 7
Ing. Zdenka Gromová, Panská dol. 57
Stanislav Jančovič, 54-r., Benkova 11
Hedviga Uharková, 75-r., Dolnočermánska 62
Štefan Görög, 69-r., Benkova 30
Magdaléna Kunová, 75-r., Martinská dol. 13
MUDr. Tibor Miššák, 82-r., Wilsonovo nábr. 66
Ján Vereš, 87-r., Ďurková 13
Mária Bencová, 74-r., Topoľčianska 32
Štefan Čemes, 83-r., Považská 14

Alžbeta Hatinová, 83-r., Výstavná 29
Helena Ivančíková, 85-r., Vrbová 3
Eliáš Laca, 63-r., Dlhá 35
Anna Planková, 75-r., L. Okánika 2
Luboš Rozsypal, 51-r., Čajkovského 34
Mária Dillonghová, 77-r., Misionárska 7
Oto Mullner, 85-r., Staničná 13
Ervin Marton, 51-r., Petzwalova 19
Margita Karabínová, 60-r., Baničova 3
Zuzana Novotná, 76-r., Stračia 34
Mária Haringová, 72-r., Jaskyňová 4
Margita Drugová, 81-r., Hodžova 10
Valéria Löbbová, 93-r., J. Kráľa 2
Viktor Rašovec, 86-r., Hradná 1
Helena Šipošová, 84-r., Železničarska 52
Štefan Beňo, 93-r., Dolnočermánska 62
Eva Gerová, 71-r., Tr. A. Hlinku 15
Jozef Magdina, 82-r., Wilsonovo nábr. 126
Štefan Kolencík, 93-r., Železničarska 52
Emil Mucha, 73-r., Kláštorská 57
Jozef Gála, 60-r., Čajkovského 38
Margita Berkýová, 79-r., Železničarska 52
Mária Brečová, 84-r., Párovská 24
Mária Brezovanová, 76-r., Škultétyho 30
Alžbeta Fridrichová, 87-r., Štúrova 17B
Eva Galová, 65-r., Pod Katrušou 38
Amália Halmová, 82-r., Párovská 10
Pavel Mihálik, 63-r., Kozmonozov 8
Mária Strákošová, 93-r., Hornozoborská 70
Richard Jakša, 25-r., Borodáčová 3
Ján Kollár, 85-r., Považská 14
Michal Pružinský, 70-r., Smetanová 10
Emília Bugárová, 86-r., Kalinčiakova 24
Miroslav Gergely, 59-r., Nitra
Anton Adámek, 77-r., Hraničná 9
Alžbeta Valachová, 89-r., Bottova 21
František Malík, 79-r., Malinová 1
Ján Surkoš, 79-r., Hviezdna 4
Emília Vörösová, 96-r., Wilsonovo nábr. 166
Emília Jánošíková, 74-r., Záborského 4
Štefan Sirotek, 70-r., Športová 2
Ladislav Moravčík, 90-r., Nitrianska 15
Mária Strýčeková, 69-r., Hornočermánska 52
Mária Jurenová, 69-r., Lomnická 16
Štefan Lampert, 82-r., Martinská dol. 19
Štefan Géci, 77-r., Lúčna 3
Alžbeta Mináriková, 75-r., Tr. A. Hlinku 24
Anna Poličková, 86-r., Považská 4
Mária Ružičková, 64-r., Železničarska 52
Ing. Štefan Takáč, Štefánikova tr. 124
Jozef Dulaj, 86-r., Nécseyho 18
Marta Gašparovičová, 79-r., Železničarska 52
Štefan Zlatník, 52-r., Nitra

Július Bártfay - lyrik, ktorý prebásňoval skutočnosť

Pri príležitosti 120. výročia od narodenia významného slovenského sochára Júliusa Bártfaya pripravila Nitrianska galéria samostatnú výstavu tohto významného slovenského sochára. Ako hovoril podtitul pozvánky, Július Bártfay bol lyrikom, ktorý prebásňoval skutočnosť.

Nitriansky rodák Július Bártfay prenikal do problematiky moderného slovenského umenia na začiatku 20. rokov minulého storočia. Svojou tvorbou stál pri zrode a budovaní mladého moderného slovenského sochárstva. Narodil sa 28. septembra 1888 v Nitre. Ako 14-ročný sa vyučil umelecko - stolárskemu remeslu. Po vyučení pracoval najskôr v Budapešti v továrni na výrobu nábytku, kde sa zdokonalil v intarzii (1905). Po návrate do Nitry si založil umelecko-stolársku dielňu. Keďže v tom čase mal nedostatok objednávok, rozhodol sa v r. 1913 odísť do Viedne. Bol veľmi kreatívny a ambiciózný. Vo Viedni pracoval v továrni patriacej spoločnosti Ludwiga Bernharda. V tom istom roku bol poverený výzdobou výstavného pavilónu mesta Viedeň na svetovej výstave v Lyone. Bol to jeho prvý kontakt s Francúzskom, ktorý ho podnietil rozvíjať jeho umelecké ambície v oblasti sochárstva. Vracia sa na Slovensko do rodnej Nitry, je však rozhodnutý vrátiť sa do

mekky umenia a študovať. Počas I. svetovej vojny v r. 1914 - 1918 bojuje na rôznych svetových frontoch. Ako vojak v r. 1916 realizoval svoj prvý monumentálny Pomník padlým v Sedmohradskom mestečku Szerdahely. Tu sa stretáva so svojím budúcim „učiteľom“ Alexandrom Fintom, s ktorým po návrate z frontu realizujú v parku na Sihoti pod Nitrianskym hradom mramorové monumentálne súsošie Padlým v I. svetovej vojne.

Július si zriadil ateliér na dnešnej Farskej ulici a v r. 1919 mal svoju prvú samostatnú výstavu, s ktorou mal a mohol ísť študovať do Paríža. Tu sa stretol so svojim priateľom Maxom Schurmannom a ďalšími výtvarníkmi. Pracoval najskôr v reprodukčnej dielni talianskeho kamenosochára Ateniho. O r. 1920 - 1923 však už pracuje v ateliéri významného francúzskeho sochára Émile Antoina Burdella, ktorý bol Rodinovým asistentom. Popri práci v ateliéri študuje na

Akadémii de Lagrande Chaumiére. V Ríme študuje na Akadémii krásnych umení. Najplodnejším obdobím umelcovej sochárskej tvorby boli tridsiate roky 20. storočia, keď autor námety čerpá tematicky i obsahovo z domáciach prameňov, najmä z ľudového žánru.

Veľmi výrazne vystupujú do popredia aj diela so sociálnou tematikou. Sú bezprostredným výrazom jeho zmyšľania o základných životných otázkach. Kritický postoj v jeho sochárskej výpovedi je obžalobou vtedajšej kapitalistickej spoločnosti. Osobnosť a tvorba jedného z najvýznamnejších osobností slovenského sochárstva Júliusa Bártfaya, ovplyvnila i následné generácie sochárov. V jeho šlapajach pokračuje i jeho syn, národný umelec Tibor Bartfay (na snímke s autorkou článku). Sochár Július Bártfay zomrel v roku 1979. Na budúci rok si pripomenieme 30. výročie jeho úmrtia.

PhDr. Marta Hučková

Ján Mojto: Nitra je moje mesto

Pri príležitosti 60. narodenín, počas Cyrilo-metodských slávností, prevzal titul Cestný občan mesta Nitry. Najvýznamnejší koprodukčný producent Európy. Osobnosť svetového televízneho a filmového priemyslu. Mediálny magnát s optimistickým pohľadom na svet. Obdivuhodne húževnatý nitriansky rodák. Ján Mojto.

Ako často navštevujete Nitru?

- Chodím tak často, ako môžem. Raz za štyri až šesť týždňov.

Ako vnímate mesto v porovnaní s Nitrou 50-tych a 60-tych rokov, keď ste tu vyrastali?

- Bolo to iné mesto. V súčasnosti je pre Nitru a západné Slovensko charakteristický rýchly a pozitívny rozvoj. Cítim tu energiu rozmachu.

V čom vidíte najväčší potenciál Nitry tretieho tisícročia?

- Všetko je v ľuďoch. Budúcnosť Európy je multikultúrna. Potenciál mesta vidím v súžití rozličných jazykov, národností a kultúr. Som presvedčený, že svet posúvajú vpred myšlienky. Iste treba aj prostriedky a peniaze, no je dôležité, aby Nitrania nezabudli, že tu spolu žilo veľa Slovákov, Maďarov a židov, hovoriačich po nemecky.

Viacrát ste uviedli, že Nitra je vaša identita a špecifické miesto z pohľadu osobných vzťahov a ľudského zázemia.

- Vyrastal som tu pod hradom - v dome, nad ktorým vysoko kvitnú lipy. Vstupné

dvere uprostred a tri okná boli naše. Malá kuchyňa a jedna veľká izba, kde sme bývali deväť rokov desiat.

Aké boli vaše detské sny?

- Túžil som po pokojnom svete. Čítali sme prenasledovanie starých rodičov i príbuzných. No na strane druhej sme vyrastali vo svojskom svete, kde pretrvávali prvky, proti ktorým režim bojoval. Moje detstvo bol ostrov iných hodnôt a spôsobu života, ktoré boli podstatné pri vytváraní charakteru.

Rozmýšľali ste vtedy, kde by ste chceli žiť?

- U mňa vždy prevládala túžba po svete. Stará mama z otcovej strany často počúvala rakúske rádio a rozprávala, čo sa vo Viedni deje. Istota, že existuje druhý, oddelený svet ma vždy priťahovala.

Váš starý otec bol známou osobnosťou verejného života. Aké roly hrali vo vašich očiach matka a otec?

- Otec bol rodinne založený, so silnou tendenciou pomáhať ľuďom. Bol s Nitrou spätý. Keďže sme žili v ťažkých časoch, matka bola zaneprázdnená

Ján Mojto

tým, aby našu rodinu nakrmita a obliekla. Obaja žili podľa viery, ale súčasne boli otvorení a tolerantní. Otec bol presvedčený, že napriek vtedajším pomerom žilo v Nitre dostatok slušných ľudí.

Medzi ôsmimi súrodencami ste v poradí štvrtý.

- Naše vzťahy sú dodnes veľmi dobré. Raz mi starká povedala, aby som si nerobil nič z toho, že mám starších súrodencov, ktorí sú múdrejší - a mladších, ktorí sú obľúbenejší. Lebo keď budeme mať len jednu perinu, tak budem v strede a sprava i zľava mi bude teplo (...úsmev).

„Pre mňa osobne bola v definovaných žánroch vždy najdôležitejším kritériom kvalita. Môžem sa hrdiť tým, že moja firma vyrába najobľúbenejší neamerický seriál v dejinách televízie - Komisar Rex,“ vraví J. Mojto.

„Nitra je stále vo mne. Je to moje detstvo i mladosť. Po celý život si nosím v sebe príklady ľudí, ktorí žili okolo mňa... Bolo úžasné vyrastať tu v období, ktoré bolo beznádejné, a mať ich na očiach. Aj moji rodičia žili so samozrejmom dôstojnosťou. Nekládli si otázky: Má to zmysel? Nemá to zmysel? Myslím, že detstvo nás určuje a detaily nie sú dôležité,“ uzatvára Ján Mojto.

Povyvádzali ste nejaké huncútstva?

- Iste. Žili sme vonku, lebo sme mali len jednu izbu na domáce úlohy i spánok. Naša obývačka i detská izba bolo celé Horné mesto.

Boli ste ako mladík introvert, alebo extrovert?

- Veľmi rád som čítal.

Mali ste vzory, keď ste prišli do zahraničia?

- Nie! Nikdy som si nemyslel, že skončím vo filme.

A čo vaše smerovanie?

- Ako každý poriadny Slováč som chcel byť básnikom alebo spisovateľom.

Nechceli ste byť spisovateľom v exile?

- Z praktických dôvodov som si vybral štúdium ekonomiky a pracoval v zaisťovacej spoločnosti. No táto práca ma nenapĺňala. Do sveta televízie a filmu som sa dostal vďaka rodinnej známej, koncom 80-tych rokov pri štarte komerčnej televízie. Poznala Lea Kircha a vedela, že sa začne vysielat na ďalších ka-

náloch a budú potrebovať ľudí. Organizácia TV sa stala medzinárodnou a s programami sa začalo obchodovať. Kirch hľadal ľudí s ekonomickým myslením, so zmyslom pre obsahy, ktoré TV prináša a schopnosťou spájať rozličné kultúry. U neho som pracoval dlhé roky.

Mal som na starosti spoluprácu európskych krajín, koprodukcii a predaj programov... až teraz som si uvedomil, že to má korene na nitrianskom rínku, kam sme s korunami chodili nakupovať od maďarsky či nemecky hovoriacich predavačov (...úsmev).

Ktorými jazykmi sa dozrievate?

- Predovšetkým po nemecky, ale som zvyknutý prechádzať plynule z jedného jazyka do druhého, čo tiež stojí na nitrianskych základoch... Viem pracovať aj vo francúzštine, taliančine, angličtine, španielčine, ruštine i slovenčine.

Ako je to vo vašej rodi-

ne so znalosťou slovenčiny, keďže žijete v Nemecku?

- Dcéry po slovensky vedia. Aj keď nechodievali do Nitry často a ani ja som nemal čas učiť ich môj rodný jazyk, obe sú na reči nadené. Keď sa otvorili hranice, začali Slovensko navštevovať a stačilo málo... Staršia sa naučila slovenčinu veľmi rýchlo len z počutia. Mladšia si naopak systematicky naštuďovala gramatiku a po slovensky vie možno lepšie ako mnohí Slováci. Manželka po slovensky už tiež po rokoch rozumie. Do Nitry a na Slovensko chodia všetky tri veľmi radi.

Objaví sa raz Nitra vo vašom filme?

- Na Slovensku sme filmovali veľa. Nakoľko by súčasná Nitra, alebo jej história, mohla byť témou pre ďalší film, neviem. O tom, kde sa nakrúca, rozhoduje veľa okolností.

Silvia Struhárová

Viac na: www.nitra.sk

Magický dátum s číslou osem

Magický dátum s tromi osmičkami - 8. 8. 2008 snúbencov opäť zaujal. Číslo osem podľa astrológie symbolizuje pozitívnu energiu, vyrovnanosť, vytrvalosť, pohodu a príjemné zmeny. Bude určite dôležité pre všetkých ľudí, ktorí sa v tento deň rozhodli vplávať do manželského prístavu a pritom vedia, že ich čaká bohatý rok a bohatý život.

Ôsmeho ôsmy sa preto nezačali len olympijské hry, ale tento zvláštny dátum znamenal začiatok nového života pre mladomanželov - v Nitre sa v tento deň pre spoločný život rozhodlo 10 párov. V obradnej sieni nitrianskeho Mestského úradu si povedalo „áno“ 8 párov. Sobášilo sa nielen na úrade, ale aj v nitrianskych kostoloch. Ďalší pár vstúpil do manželského stavu v kostole u Františkánov (pod Nitrianskym hradom), druhá dvojica si dala sľub manželskej vernosti v rím.-kat. kostole na Chrenovej.

Vedúca matrikárika na mestskom úrade v Nitre Viera Sklenárová nám povedala, že hoci snúbenci si piatky ako sobášne dni vyberajú len výnimočne, tentoraz výnimka potvrdila pravidlo. Prvý pár si termín sobáša poistil ešte niekedy v januári.

Sobášiaca bola poslankyňa RNDr. Marta Rácová,

ktorá - keďže je riaditeľkou gymnázia, sa v úlohe sobášiacej priam vyžíva. „Každému páru adresujeme príhovor ušitý na mieru, iný dvojici, vstupujúcej prvýkrát do manželstva, iný páru, ktorý už vychováva dieťa. Celkom inak sa pripraváme dvojici, v ktorej je niekto rozvedený a do manželstva vstupuje druhýkrát,“ hovorí M. Rácová. „Nedá mi však, aby som nepoukázala na prístup niektorých snúbencov k sobášnemu aktu. Občas sa nám stáva, že dvojice prídu na obrad nedbalo oblečené. Nedávno pred nás istý muž predstúpil v obyčajnom pokreslenom tričku. Pripadá mi to, ako keby si na sobáš odskočili z nákupov,“ konštatuje M. Rácová. „Uznávam, že každý nemusí mať financie na veľkolepú svadbu, ale istú mieru taktu by sme si od

nich snád' zaslúžili,“ dodala.

Aj keď európskym trendom je dnes žiť „nakope“ bez obrúčok a úradnej pečiatky, predsa sa len nájde dosť mladých i starších dvojíc, ktoré sú verné klasickému modelu fungovania rodiny a svoje deti chcú vychovávať v riadne uzatvorenom manželskom zväzku. Neboli by to však mladí ľudia, keby nevymýšľali kadejaké inovácie a novinky. Reaguje vedúca matrikárika V. Sklenárová: „V poslednom čase pozorujeme požiadavky na sobáš mimo obradnej siene - v reštauračných a hotelových zariadeniach. Nevieme, čo ich k tomu vedie, či sa inšpirujú romantickými filmami. V zásade nie sme proti,“ priznáva V. Sklenárová, „ale sobáš, ako právny úkon, musí spĺňať základné pravidlá.“

Mladomanželov sobášila poslankyňa Marta Rácová, vedľa nej vpravo vedúca matrikárika Viera Sklenárová. Foto: autorka

Uzavírať manželstvo mimo obradnej siene sice je možné, ale na dôstojnom mieste, za ktoré ja osobne reštaurácie nepovažujem. Ak by majitelia mali záujem, aby sa sobáš konal v ich priestoroch, musia na to vytvoriť vhodné podmienky. V prípade sobášenia v exteriéri, musí byť pripravená aj náhradná miestnosť vo vnútri pre prípad nepriaznivého počasia. Tu sme však pochopenie zo strany majiteľov reštaurácií zatiaľ ne našli," dodala.

„V Nitre by sme za takéto romantické miesta vhodné na uzavretie manželstva mohli považovať hrad, Kalváriu, Zobor - ale tieto patria cirkvi. Ešte je tu aj krásne prostredie mestského parku. Tu by sa však muselo nájsť miesto, kde by

O umelecké dotvorenie atmosféry sobáša sa „postarala“ Alena Vaňová a Ján Konárek.

sme mohli sobášiť bez rušivých vplyvov prostredia,“ objasnila nám problém Viera Sklenárová.

Podľa štatistiky však najviac sobášov býva aj tak v júni a potom septembri

a októbri. Najsilnejšie obdobie je teda ešte len pred nami. Vtedy na jeden sobášny deň pripadne v priemere aj 12 slávnostných aktov vstupu do manželstva. **Ludmila Synaková**

Hoj vlast' moja na amfiteátri ako Krútnava

Mesto Nitra je jedným z partnerov, podieľajúcich sa na príprave 14. ročníka benefičného podujatia s názvom Hoj, vlast' moja, ktoré sa každoročne koná pri príležitosti Dňa Ústavy SR. Tohtoročný koncert sa uskutočnil **v sobotu 30. augusta o 18.00 h** a bol výnimočný aj tým, že ho organizátori situovali do vynoveného nitrianskeho amfiteátra. Opera nášho popredného hudobného skladateľa Eugena Suchoňa - Krútnava, ktorého storočnicu si v tomto roku pripomíname, zaznela na pódiu pod holým nebom, pod

úpätím staroslávneho Zobora. O jedinečný umelecký zážitok, aký si mohli na jar tohto roku vychutnať aj diváci novo otvorenej budovy SND v Bratislave, sa postaral Orchester a zbor Opery Slovenského národného divadla.

Uviesť Krútnavu pod Zoborom bolo snom bývalého generálneho riaditeľa AX - výstavníctvo Ladislava Švihela, ktorý tradíciu benefičných koncertov zaviedol. Ešte na jar tohto roku, počas osláv svojho životného jubilea, predniesol na verejnosti myšlienku pripraviť nitrianskej kultúr-

nej verejnosti tento zážitok.

„Splnil sa mi týmto veľkým sen, ktorý sa ma zmocnil, keď sme pred niekoľkými rokmi uviedli na futbalovom štadióne pod Nitrianskym hradom predstavenie opery Svätopluk,“ uviedol.

Mesto Nitra ako jeden z partnerov benefičného podujatia privítalo iniciatívu organizátorov, pretože s ňou prišli práve v čase, keď kulminujú snahy Mesta Nitra o získanie prestížneho titulu Európske hlavné mesto kultúry 2013. **(syn)**

Súčasťou Divadelnej Nitry bude Biela noc

Už po sedemnásty raz sa Nitra stane v dňoch od 26. septembra do 1. októbra hosťiteľkou najväčšej divadelnej udalosti roka na Slovensku, Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra. V rámci hlavného programu festivalu sa predstaví 8 súborov z Nemecka, Talianska, Holandska, Ruska, Maďarska, Českej republiky a Poľska.

Po prvý raz v histórii vystúpi na festivalovom javisku aj súbor z Grécka. Chorvátsko bude realizovať projekt originálnej teatralizovanej výstavy.

„V medzinárodnom kontexte budú Slovensko reprezentovať dve kamenné a jedno alternatívne divadlo: Alternatívne divadlo ElleDanse, Divadlo Andreja Bagara v Nitre a Slovenské národné divadlo, ktorého inscenácia Leonce a Lena zároveň festi-

val otvorí,“ hovorí riaditeľka festivalu Darina Kárová. Tohtoročná zostava scénických diel je realizovaná prevažne na báze súčasných textov, nových konceptov a originálnych projektov. Mnohé inscenácie sú ovenčené prestížnymi domácimi cenami, niektoré už zaznamenali medzinárodný úspech, no pri viacerých sa dá predpokladať, že sa tak čoskoro stane. Tvorcovia - prevažne mladí či stredného veku - predkladajú pomerne vážny obraz sveta. Vo zvolenom žánri drámy alebo grotesky sa odráža ich spôsob nazerania, no humor nechýba ani v thrilleri.

V pestrej palete sprievodných podujatí zažiarí **Biela noc**, ktorá sa uskutoční **v sobotu 27. septembra** a umožní návštevníkom zažiť atmosféru **nočných prehliadok** výstav a výstavných priestorov **Nitrianskej galérie, Ponitrianskeho múzea a Synagógy**.

V Ponitrianskom múzeu sa

Biela noc otvorí koncertom melodických piesní s poetickými textami **Zracadlových sester z Ostravy**. Nočnú prehliadku výstav v múzeu ozvláštnia aj hudobné vystúpenia žiakov **Súkromnej ZUŠ H. Madariovej a Súkromného konzervatória v Nitre**. V Synagóge sa Biela noc otvorí koncertom dávnej hudby **Hudba v ilumináciách - iluminácie v hudbe** skupiny **MUSICANTICA**, ktorý poslucháčov preniesie hudbou, sprievodným slovom a obrazmi muzikantov, tanečníkov, hercov, žonglérov a anjelov do obdobia stredoveku, renesancie a baroka. Súčasťou Bielej noci bude už tradičný **lampiónový sprievod mestom** s prízračlivou atmosférou desiatok lampiónových svetiel **sprevádzaný Funny Fellows a Zuzanou Haasovou** na historickom nákladnom automobile. Sprievod ulicami centra pod Nitrianskym hradom, ukončí pouličné predstavenie pre malých aj veľkých **Princ Bajaja** Divadelného spoločenstva Le Mon. Na všetky tieto podujatia sa budete môcť zadarmo doviešť **Divadelnými autobusmi** MHD Veolia Transport Nitra a. s., v ktorých bude nainštalovaná netradičná výstava divadelných fotografií, plagátov, letákov, rekvizít a kostýmov z nitrianskych divadiel. Autobusy budú na jednotlivé podujatia Bielej noci zväzť návštevníkov na trase Klokočina - Chrenová - Centrum a späť.

Foto: L. Synaková, (rm)

Na hrade odhalili vykopávky z 9. a 11. storočia

Od februára sa do lode Dolného kostola Katedrály sv. Emeráma na Nitrianskom hrade „nastahovali“ bádatelia z Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied. Počas Cyrilo-metodských slávností - v rámci Dňa otvorených dverí - začiatkom júla sprístupnili verejnosti dve sondy v podlahe, ktoré odkrývajú pozostatky života našich predkov. Archeológovia našli schodisko, viaceré omietky, dlažby, ružence a hroby, dokonca v jednom z nich kosť novorodenca z význačného rodu.

Tridsiateho júla im šťastie mimoriadne prišlo. „Podarilo sa nám identifikovať polohu stavby kostola, pravdepodobne veľkomoravského, z druhej polovice 9. storočia. V tretej sonde, pod podlahou katedrály vedľa sakristie, sme odhalili zachované múrivo z kamenných kvádrov, ktoré sú pozostatkami lode kostola sv. Emeráma. Neskôr - v polovici 11. storočia - boli rozobraté na stavbu

komorového valu. Pri výstavbe násypu medzi rokmi 1046 až 1060 bolo z nej použitých rádovo niekoľko ton. Ide o druhú najstaršiu stavbu na hrade. Interiér tohto kostola prehľadli pri ďalších prestavbách,“ informoval vedúci výskumu v katedrále na Nitrianskom hrade PhDr. Peter Bednár z AU SAV.

Tento kostol bol zasvätený Emerámovi. Ide o veľmi starobylé a významné patrocínium. Je možné, že chrám bol od počiatku zasvätený práve tomuto svätcovi, čo súvisí s tunajším pôsobením bavorskej cirkevnej misie. V interiéri kostola v období 14. až 18. storočia intenzívne pochovávali vyššie duchovenstvo a hodnostárov biskupstva.

Avšak Peter Bednár nás ubezpečil, že nejde o úplne najstaršiu stavbu z doterajších hradných náleзов. Mala by tu stáť ešte jedna skoršieho dáta. „Prvým najstarším je objekt, z ktorého sme našli malty a stavebnú suť, z veľkej

V pozadí vidieť stavbu z kvádrov z 1. storočia a malta z 9. storočia.

časti použité pri výstavbe veľkomoravského valu v druhej polovici 9. storočia, príp. aj skôr, ktorý chránil hradný kopec. Pri jeho výstavbe bola časť z tohto objektu rozobratá a deštrukcia použitá do telesa valu. Voľakedy sa totiž používal stavebný materiál z hotových stavieb, ktorý bol „po ruke“ - priamo na mieste,“ pokračoval vo vysvetľovaní P. Bednár.

Aj dnešná podoba katedrály je výsledkom mnohých prestavieb v minulých storočiach. Cieľom výskumu na Nitrianskom hrade s finančnou podporou z rozpočtu SR i vďaka podpore nitrianskeho sídelného biskupa Mons. Viliama Judáka je získanie poznatkov o podobe chrámu sv. Emeráma v jednotlivých vývojových obdobiach. Navyše s ambíciou odkryť azda aj staršie predveľkomoravské a veľkomoravské stavby.

Silvia Struhárová

PhDr. P. Bednár z AU SAV, ktorý vykopávky na hrade vedie. Počas Cyrilo-metodských dní si prišlo pozrieť sondy v podlahe Katedrály Sv. Emeráma stovky záujemcov. Foto - Ss

Bombardovanie Nitry - ako sa to skutočne stalo 3. časť

Autentickými spomienkami JUDr. Štefana Valenta, nájdenými v pozostalosti tohto Čestného občana nášho mesta, prinášame zážitky človeka, ktorý oslobodenie Nitry prežil na vlastnej koži. Záverečná časť hovorí o dôsledkoch bombardovania, ktoré zničilo Nitru 28. marca 1945. Autor reaguje na publikáciu Nitra - slovenské Coventry, ktorá vyšla v roku 2005.

K ďalšiemu leteckému bombardovaniu došlo v popoludňajších hodinách 28. marca. Na mesto, zahalené mračnami dymu a červeného prachu zo Zobora, bol žalostný a nezabudnuteľný pohľad. Mesto sa len pomaly zviechalo z tohto strašného zálahu, nad ktorým ako prst Boží sa dvíhala veža katedrály zbavená barokovej helmy. Tento nálet bol vyvolaný horúčkovitým presunom

ustupujúcich nemeckých vojsk cez Nitru, ako aj tým, že deštruktívne hitlerovské oddiely ničili letecké hangáre, zariadenie letiska, ktoré sa nedalo odviezť, ako aj iné objekty. Tieto udalosti, ako aj správy miestnych ilegálnych pracovníkov, odosielané cez Tribečských partizánov o zámere odvozu moderných mlynských strojov, urýchlili termín začatia útočných operácií k oslobodeniu Nitry v raných hodinách 30. marca 1945. Na úspešnom priebehu týchto oslobodzovacích operácií sa podieľali najmä strelecké pluky Voznesenskej divízie. Už v odpoludňajších hodinách toho dňa rýchlo prechádzali od Hrnčiaroviec po Hornozoborskej ceste ustupujúci nemeckí vojaci s porazenými pokrikmi „alles caput“. Vo večerných hodinách boli už nadšene vítané na Zobore osloboditeľské vojská, temer v každom domčeku hostili skupiny vojakov, z ktorých však väčšina už na druhý deň odchádzala do ďalších bojov, alebo do Mlynáriec a Lužianok.

Ustupujúce nemecké vojská ešte ostreľovali mesto. Ich obeťou sa ráno 31. marca stalo 7 ľudí oddychujúcich pred hradnou pivnicou slúžiacou im v noci za úkryt. Veľkým zážitkom bolo stretnutie s povestnými kaťuškami postupujúcimi po Hornozoborskej ceste smerom od Hrnčiaroviec. Týmto udalosťami na Zobore predchádzali prudké boje o samotné mesto. Už v ranných hodinách sa predná hliadka plavila na člnu po rieke Nitra pri letisku. Podarilo sa jej umlčať guľometné miesto na Kalvárii, a tým umožniť prechod ďalších vojsk cez rýchlo zostavené drevené pontóny a ženistami majstrovsky postavený pontónový most na presun ťažkej výzbroje. Sovietske jednotky potom vo väčších skupinách oslobodzovali jednu ulicu za druhou. O 17. hodine bolo mesto vyčistené od posledných fašistických vojsk a nad Nitrou zaviala zástava slobody.

Záverom sa žiada uviesť, že pri bombardovaní Nitry zahynulo okolo tisíc ľudí z civilného obyvateľstva. V dvoch hromadných hroboch na mestskom cintoríne je pochovaných okolo 100 mestských vojakov, bolo zničených 53 domov, poškodených okolo 295 bytov a asi 600 bytov. Z kultúrnych pamiatok padlo za obeť divadlo a helma katedrálnej veže spolu so stredovekým veľkým zvonom z roku 1525. Ako smutná pamiatka v kamenných schodoch, vedúcich do katedrály, dosiaľ vyčnieva kus kovového kríža z veže, zapichnutého pri páde do kameňa. Za slobodu sa vždy a všade draho platí.

JUDr. Štefan Valent

Jedinečný projekt grafity

Grafity je jedným z najpopulárnejších umení ulice. Originálne sprejové obrazy sa objavujú v Nitre od mája. Autorom projektu je Juraj Novák. Vedúci Nitrianskeho informačného systému Mestského úradu v Nitre navrhol, aby využili skruže, ktoré nie sú vhodné na vylepovanie plagátov pre ich hladký plechový povrch. Mesto poskytlo mladým výtvarníkom na podporu kandidatúry Európskeho hlavného mesta kultúry v roku 2013. „Mladí sprejeri umelecky pretvorili ako prví skruž na Mostnej ulici. Pracovali s textom Nitra - mesto kultúry. Sýtymi farbami grafity zažiarili postupne približne tucet skruží v Nitre,“ povedal J. Novák. Po Predmostí prišli na rad skruže na Palárikovej ulici, Na Štefáni-

kovej pred Orbisom, na Akademickej, oproti železničnej i na autobusovej stanici.

Sprejové obrazy sú atraktívne kriklavou komunikatívnosťou, okorenenou puncem rebelantstva... Riaditeľ tímu EHMK Jaroslav Dóczy projekt podporuje. „Dôležité je, aby autori hodnotných grafitov dostali vyčlenený priestor a ich tvorba bola zlegalizovaná, čo pokladám za záležitosť registrácie na Meste a dohody s políciou. Ak sa sprejové obrazy objavujú na vagónoch či pamiatkach, je to prejav vandalizmu, no ak oživia šedé plochy a múry, ide o umenie a kultúru,“ doplnil. Fenomén grafity je horúcou otázkou aj v iných mestách. Napríklad Bratislava proti nemu neúspešne bo-

Mladí sprejeri, ktorých sme zachytili pri tvorbe na Župnom námestí, vyzdobili už deväť skruží.

Foto: L. Synaková

juje. Naopak - zahraničné metropoly ozvlášťujú obdivuhodné sprejové artefakty.

Silvia Struhárová

Podzoborské vinobranie bude na Sihoti

Poslednú bodku za pestrou paletou podujatí Nitrianskeho kultúrneho leta 2008 urobí Podzoborské vinobranie. Uskutoční sa v nedeľu 7. septembra v Mestskom parku Na Sihoti pod záštitou primátora mesta Nitry Jozefa Dvonča a predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja Milana Belicu.

Je potešiteľné, že v Nitre sa zintenzívnila snaha o zachovanie dávných tradícií našich predkov a že nimi oživa práve mestský park. Táto časť Nitry je vyhľadávaným miestom oddychu mnohých Nitranov - a v poslednom čase pozorujeme trend, že sa stala aj cieľným terčom návštevníkov

nášho mesta. Hlavný program Podzoborského vinobrania sa začína o 14. hodine požehnaním plodov jesene a hneď nato pokračuje vystúpením folklórnych skupín. Krátko po 15. hodine si diváci budú môcť vychutnať krásu slovenských a maďarských krojov - párt a čepcov, ktoré sú pre každý región jedinečné. Dôvodom bude súťaž o najkrajšiu ozdabu hlavy, ktorá bude doplnená o svadobné zvyky spojené s odčepčením nevesty. Do tejto časti programu je zainteresovaný aj Dámsky klub. Ako nám povedala Olga Csákyová, divákom chcú predviesť najmä krásu ľudových

krojov a predstaviť svadobné pracovné zvyky súvisiace s vinobraním. Návštevníci sa nazaj majú na čo tešiť. Vzápätí sa parkom od 16. hodiny poniesie hudba a spev folklórnych súborov a skupín. Pred 18. hodinou sa zmení žáner a v podaní divadelného združenia Le Mon si návštevníci pozrú romantický rozprávkový príbeh o Princovi Bajajovi. Po 18. hodine dostanú všetci účastníci Podzoborského vinobrania pozvanie do tanca pri ľudovej veselici. Organizátormi podujatia sú Mesto Nitra, Nitrianska kráľovská vínna cesta a Homo Nitriensis.

Ludmila Synaková

V maďarskom dolnozemskom meste Sarvaš, ktoré založili roku 1722 Slováci a kde si dodnes zachovávajú tradície svojich predkov, sa už po 11-krát uskutočnilo medzinárodné podujatie s názvom Žatevný deň, ktoré je zamerané na súťažné ukážky tradičného spôsobu žatvy v karpatskej oblasti. V Sarvaši sa predstavitelia slovenských spolkov a združení pre tieto akcie rozhodli aj preto, že asimilácia Slovákov v Maďarsku pokračuje milfóvymi krokmi. Práve tento druh podujatí by mali pripomínať mladým kultúrne dedičstvo Slovákov, ktorí osídľili a zúrodni

Nitrana na tradičnej žatve v Sarvaši

Dolnú zem. Veď práve v Sarvaši sa o to najviac zaslúžili také osobnosti slovenského pôvodu, akými boli najmä Matej Markovic, Samuel Tešedík, či Štefan Koreň, ktorí pozdvihli vzdelanostnú a vedomostnú úroveň slovenského roľníka a spolu s ním vyoralí na Dolnej zemi hlbokú brázdú agrárnych reforiem a pokroku.

Túto ojedinelú a zaujímavú tradíciu založila Slovenská samospráva mesta Sarvaš, ale v ostatných ročníkoch tarcha na jej organizácii pripadla združeniu s názvom Sarvašský gazdovia, členmi, ktorého sú najstarší sarvašskí roľníci. Samospráve predsedá najmladší z nich, farmár a župný poslanec František Závada. Na tohtoročnej slávnosti, ktorá sa každoročne odohráva v miestnej časti Strieborné vinice, sa zúčastnilo 14 družstiev z Maďarska, Slovenska, Srbska a Rumunska. O význame tejto akcie s medzinárodnou účasťou svedčí aj to, že sa na ňom zúčastnili viacerí župní a parlamentní poslanci z poľnohospodárskeho výboru. Za zvukov slovenskej hymny podujatie slávnostne otvoril primátor Michal Babák, spoločne s predsedom Slovenskej samosprávy v Sarvaši Tiborom Mótyanom.

Hlavným súťažným dňom bola sobota 12. júla. Ceremoniál sa začal ráno pestrým sprievodom účastníkov ulicami Strieborných

viníc, ktoré historicky najlepšie predstavujú zachovaný tradičný spôsob života bývalého roľníka na sarvašskej samote. Celé súťažné a oddychové podujatie sa konalo v priestoroch bývalej školy, ktorú založili roku 1884 a vyučovalo sa v nej do roku 1980. Aj súťažný pozemok s obilným porastom bol hneď oproti. Tam malo každé družstvo vymeranú časť porastu pšenice, ktorú bolo treba čo najrýchlejšie a najkvalitnejšie zožať, pričom porota hodnotila aj rôzne detaily žencov, ako napríklad držanie tela a ľahkosť kosby ženca. Každé zúčastnené družstvo malo svoj priestor na lúke so stánkom, kde pripravovalo a podávalo stravu - a tiež prezentovalo svoju dedinu, či mesto s možnosťou posedenia. Druhou súťažnou úlohou bolo kvalitne pripraviť a najlepšie naservírovať ľudovú stravu varenú počas žatvy. Hodnotilo sa kultúrne vystúpenie a celkový dojem účinkujúcej skupiny. Slovenskú úž po 2-krát reprezentovalo družstvo z Nitry, zložené z pracovníkov Slovenského poľnohospodárskeho múzea, vedené riaditeľom Ing. Mariánom Švikrom.

Reprezentantmi boli dospelí členovia FS Jaročanka z Jarku. Vedúcim tohto kolektívu je Jozef Tököly, ktorý ako sa na žatevnom poli ukázalo, je nielen dobrým šéfom telesa spevákov a tanečníkov, ktorých sme nedávno mali možnosť vidieť aj na televíznej obra-

zovka v programe Kapura, ale aj zručným žencom, ktorý dokáže kosu rovnako dobre narábať ako harmonikou. Pod jeho kosou padala vysoká triticales tak rýchlo, že jeho zberačky Helena Segeňiová a Mariana Zaujecová nestačili zberať pokosené byle a Štefan Tököli zas zhotovovať povriesla. Aby vymeraný priestor bol úplne žatevne dokončený, zhrabky mala na starosti Jaroslava Šimková, viazanie snopov Stanislav Chudáček a ich skladanie do krížov Stanislav Ďurčina. Žatevnú stravu pripravili a pre žencov podávali Anna a Sidónia Tököľiová, Helena Chudáčeková a Helena Beličková. Letné žatevné nitrianske menu, pripravené v kotlíku, pozostávalo z fazulovej polievky s úderným kolenom. Doplnkom boli smotanové posúchy a škvarkové pagáče. Porota vyhodnotila Nitrnanov za príkladné stolovanie a za najkrajšie zložený kríž, za ktoré si odniesli domov diplomy. Počas podujatia Jaročanka vystúpila viackrát a na každom kroku vzbudzovala svojim vystúpením u návštevníkov veľký záujem a obdiv. Najviac sa to prejavilo na hlavnom vystúpení na pódiu, kde svojou aktuálnou choreografiou zameranou práve na žatvu, spevom a tancami zožala u prítomných návštevníkov najväčší a opakujúci potlesk.

Ján Jančovic, foto autor

Záchranca Viedne Juraj Selepčeni

Vyhliadkovým miestom nad Viedňou je vrch Kahlenberg. Tento vrch spolu s oň sa opierajúcim Leopoldbergom, sa týči nad mestom a nad širokým zeleným pásom viníc podobne, ako v Nitre Zobor. Na ňom stojí historický kostolík - múzeum pamätnej bitky a rozhodujúcej porážky Turkov pred 325. rokmi, ktorá znamenala definitívny ústup Turkov z našich krajín. Pamätné tabule na stene kostola vám pripomenú, že z dvoch pápežov, ktorí navštívili toto významné historické miesto, bol tým druhým 13. septembra 1983, nezabudnuteľný Ján Pavol II. Na pamätnej tabuli, osadenej do múra kostola, je napísané po nemecky a po poľsky: „V tomto kostole sa modlil Sv. Otec Ján Pavol II. 13. septembra 1983, kde 12. septembra 1683 pred bitkou bola slúžená sv. omša...“

Polské vojská spolu s vojskami bavorskými, saskými a s cisárskymi a ríšskymi oddielmi, odzadu na obliehajúce turecké vojská a ohrozili turecký tábor. Úder spojenecských vojsk v sile 65 000 bojovníkov bol zdrvivúci a poľská jazda na čele so svojim kráľom urobila v tureckých šíkoch rozhodujúci prielom a zmätok, z ktorého sa už nespamätali až po Štúrovo (Parkan).

Tak skončil druhý pokus islamu (po prvom pokuse islamizácie Iberského polostrova v stredoveku v rokoch 711-1492) preniknúť do Európy. Znamenal aj radikálny zvrät v európskej politike: skončila sa natrvalo expanzia osmanskej ríše a s ňou spojených a Turkami podporovaných maďarských stavovských povstaní proti Viedni. Znamenala aj nový vzostup Habsburského Rakúska, ktoré sa stalo európskou veľmocou. Táto historická udalosť, ktorej 325. výročie si pripomíname, mala aj veľký význam pre Slovákov. Po prvé preto, že zhasla hviezda Imricha Tököliho, ktorý ako vazal sultána spustošil Slovensko, ale nezastavil presun Sobieskeho armády k Viedni. Hneď v nasledujúcom roku po bitke pri Viedni utrpeli Tököliho kuruci porážku pri Prešove a ich vodca sa zachránil útekou do Turecka.

Pre nás, Nitranov, je však dôležité vedieť, že veľké víťazstvo pod Viedňou, je spojené s osobnosťou Juraja Selepčeniho - Pohronca zo Slepčan z Tekova. Jeho meno sa v Encyklopédii Slovenska spomína iba v súvislosti s jeho výtvarným talentom ako medorytca. Lenže genialita tohto cirkevného hodnostára, ktorý v roku 1648 bol menovaný aj nitrianskym biskupom, sa naplno prejavila v najvyšších štátnických funkciách, keď sa r. 1666 stal ostrihomským arcibiskupom a o rok neskôr námestníkom kráľa a kancelárom. V službách Viedenského dvora plnil významné diplomatické posrania, najmä pri rokovaní s Istanbulom. Spolu s pápežom Inocentom XI. sa najviac zaslúžil o vytvorenie protitureckej koalície a o konečnú porážku Turkov pod Viedňou. Na sformovanie a udržiavanie protitureckých vojsk venoval okolo pol milióna zlatých. Je nositeľom titulu „Záchranca Viedne“, pretože na obranu mesta venoval všetko striebro, ako aj potraviny zo svojich rozsiahlych českých a moravských majetkov v hodnote okolo 170 000 zlatých. Ako „neurodzeného“ Slovana ho maďarská šľachta neoblubovala. Zomrel vo svojom moravskom sídle v Letovicach - a pochovaný je v Mariazzelli. Jeho podrobný životopis a zhodnotenie jeho historického prínosu pre Habsburské mocnárstvo i celú Strednú Európu nie je dodnes spracované slovenskou historiografiou.

PhDr. Emil Vontorčík

Nie každý sa môže pochváliť tým, že po ňom pomenovali planétku

Najväčšou poctou a vrcholným ohodnotením a uznaním čínorodej práce každého astronóma, či už ide o výkonného pracovníka určitej hviezdárne, alebo aktívneho externého spolupracovníka niektorého astronomického zariadenia, je pomenovanie novoobjaveného kozmického telesa jeho menom. Takejto cti sa v minulých dňoch dostalo vedeckému pracovníkovi, zoológovi, pedagógovi a astronómovi amatérovi **doc. RNDr. Ivovi Zajoncovi, CSc.** Dnes už síce občanovi Českej republiky, no skoro celý svoj aktívny život prežil v Nitre.

Narodil sa v roku 1933 v Píerove. Po absolvovaní Prírodovedeckej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, začal v roku 1956 učiť na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre (dnes SPU). Najprv bol zaradený ako odborný asistent, postupne sa stal vedúcim katedry zoológie. Prednášal, publikoval, vedecky pracoval a pôsobil aj na zahraničných univerzitách v Padove a Braunschweigu. Jeho slubne sa vyvíjajúcu kariéru zastavili udalosti v Československu v roku 1968. Za svoje postoje bol vtedajšou politickou mocou potrestaný. Najprv mal zakázanú pedagogickú a publikačnú činnosť, neskôr aj výskumnú prácu a nakoniec musel zo školy nedobrovoľne odísť. Uplatnenie potom našiel vo Výskumnom ústave chovu a šľachtenia hydiny v Ivanke pri Dunaji a vo Výskumnom ústave živočíšnej výroby v Nitre, odkiaľ odišiel v roku 1993 do dôchodku. V roku 2004 sa z rodinných dôvodov rozhodol presťahovať spolu s manželkou Antóniou do

Dr. Ivo Zajonc, CSc. oslávil v júli 75 rokov.

Jihlavy, kde žije jeho starší syn Ivo s rodinou. Mladší syn Juraj býva v Bratislave.

Počas celého skoro päťdesiatročného obdobia aktívneho života v Nitre venoval temer všetok voľný čas svojej veľkej záľube - **astronómii**. Veľkou mierou sa zaslúžil o rozvoj astronomického hnutia v Nitre a okolí. Vyše tridsať rokov bol predsedom MO Slovenského zväzu astronómov amatérov v Nitre. Okrem Nitrianskej hviezdárne spolupracoval hlavne s Hviezdárňou a planetáriom v Hlohovci, Slovenskou ústrednou hviezdárňou v Hurbanove a mnohými ďalšími. Uskutočnil nespočetne veľa populárno-vedeckých prednášok pre rôzne vekové a sociálne skupiny poslucháčov a napísal množstvo odborných článkov, metodických materiálov a samostatných publikácií z oblastí všeobecnej astronómie, astronomických prístrojov a optiky. Astronómii sa naďalej venuje i po presťahovaní sa do Českej republiky, kde sa stal aktívnym členom Jihlavskej astronomi-

kej spoločnosti. Nová, len začiatkom tretieho tisícročia objavená planétka dvojicou astronómov - P. Kušnirák a P. Pravcom z Ondřejovskej hviezdárne v Českej republike, dostala teraz meno po Dr. Zajoncovi. Celý proces autorizácie a udelenia certifikátu trval niekoľko rokov. Predchádzalo tomu odovzdanie napozorovaných údajov, návrh objaviteľov na pomenovanie planétky, žiadosť Jihlavskej astronomickej spoločnosti, vyjadrenie Českej astronomickej spoločnosti a schválenie všetkých dokumentov Medzinárodnou astronomickou úniou (IAU).

Oficiálny názov planétky s pôvodným pracovným označením 2000 QN9 dnes aj s katalógovým kódom znie - **32294 Zajonc**. Planétka 32294 Zajonc obieha v strednej vzdialenosti približne 394 000 000 km od Slnka. Nachádza sa v oblasti medzi dráhami planét Marsa a Jupitera. Pohybuje sa priemernou rýchlosťou 16,79 km/s a jeden obeh okolo Slnka uskutoční za 1558,8 dňa, čo je približne 4,27 roka. Je pozorovateľná len väčšími a výkonnejšími astronomickými prístrojmi.

Kedže Dr. Ivo Zajonc oslávil v júni tohoto roku významné životné jubileum - **75 rokov veku**, môže certifikát o pomenovaní planétky jeho menom považovať za nevšedný, exkluzívny a veľmi cenný dar k svojim narodeninám. Srdečne mu v mene celej astronomickej obce na Slovensku i v Čechách blahozeláme k obom významným udalostiam v jeho živote a prajeme ešte veľa zdravia a úspechov.

Mgr. Peter Poliak

Registrovaní muži: **Peter Jančovič** - 2:41,61, neregistrovaní muži do 35 rokov: **Peter Gibala** - 2:56,57, neregistrovaní muži nad 35 rokov: **Jaroslav Baťa** - 3:16,20, neregistrovaní muži nad 45 rokov: **Štefan Gibala** - 3:15,90, neregistrovaní muži nad 55 rokov: **Justín Illés** - 3:31,51, neregistrovaní muži nad 60 rokov: **Pavol Matuška** - 3:37,97, neregistrovaní muži nad 65 rokov: **Karol Petöcz** - 3:37,06.

Diskokilometer ešte žije!

Na Štadióne TJ Stavbár sa uskutočnil v poradí už 28. ročník Diskokilometra. Kým iné podujatia majú nedostatok mladej krvi, Diskokilometer si nemusí zúfať, pretože radosť z pohybu na dráhe manifestovali už dvojročné deti a tie o rok staršie sa mohli pochváliť prvým nameraným časom. Medzi žiakmi na dráhe dlhej 1000 metrov jasne žiarila nová bežecká hviezdička **Eva Trubáčiková**, ktorá časom 3:59:49 predstihla aj chlapcov vo svojej vekovej kategórii. Bude v nej mať naša atletika budúcu reprezentantku Slovenska? Najmladším účastníkom pretekov bolo dvojtýždňové bábätko Jakubko Škerlanec, ktorí si trať dlhú 81 metrov prešiel so svojimi rodičmi. Ktovie, možno z neho vyrastie nádejná osobnosť slovenskej atletiky.

Napriek tomu, že v tento deň sa konali významné

bežecké preteky v Nových Zámkoch, predsa sa našli bežci, ktorí dali prednosť Diskokilometru. V kategórii žien nad 35 rokov sa stala víťazkou **Zuzana Borecká** časom 4:36,52, za ňou, ako druhá, skončila **Eva Trubáčiková st.** časom 5:03,22. Ženské nohy vedia byť krásne i rýchle, predsa však medzi účastníkmi prevažovali muži. Do kroniky Diskokilometra sa svojimi víťazstvami sa v behu na 1000 km zapísali bežci.

Posledne menovaný Karol Petöcz sa stal športovou osobnosťou celého podujatia. V ten istý deň sa zúčastnil na dvoch súťažiach - na majstrovstvách bežcov - veteránov v Nových Zámkoch, kde zabehol slovenský rekord v behu na 1500 m a na Diskokilometri, kde dosiahol rovnako rekord všetkých ročníkov tohto podujatia vo svojej kategórii mužov nad 65 rokov časom 3:37,06.

Janka Svítková

Figúrky z hry Človeče skráslia Svätoplukovo námestie

Program „**Aby ľudia ľuďom pomáhali**“ stelesňujú figúrky z hry Človeče nehnevaj sa. Zakúpili si ich firmy, ktorým nie je ľahostajný život v Nitrianskom kraji. Práve vďaka ich podpore budú podporené zaujímavé a nápadité projekty v celom kraji. Slávnostné otvorenie programu sa uskutoční vo štvrtok 25. septembra na Svätoplukovom námestí v Nitre.

Nový školský rok

Na prelome augusta a septembra majú mamičky školákov a študentov plno starostí a výdavkov - deti cez leto vyrástli a potrebujú nové oblečenie, prezúvky, úbory na telesnú výchovu, nové školské pomôcky. Aj škola má nemalé nároky - treba kúpiť zošity linajkové, štvorcokové i čisté, ďalej ceruzky, perá, farbičky, farby vodové aj temperové, nožnice, pravítka, kružidlá, rysovacie súpravy. Všetko záleží od špecializácie školy. O poplatkoch za najrozmanitejšie záležitosti ani nehovoriac. Rodičovské peňaženky sa v týchto dňoch riadne prevetrajú.

Na prvom rodičovskom stretnutí sa rodičia dozvedia o nových potrebách školy, o nutnosti škole pomôcť a investovať, napr. do novej vybavenia. Odznejú tiež sto-krát opakované frázy o potrebe dôvery medzi pedagógmi a rodičmi. Odznejú aj slová o potrebe jednokolajnosti vo výchove, aby učiteľ neľahal za kratší koniec, keď ide o pravdu a poriadok. Bolo by dobré, keby sa rodičia postavili na stranu pedagóga a neobhajovali svojich synov a dcéry, ak vedia, že ich deti chýbili. Žiaľ, stáva sa to dnes veľmi často, že najmä majetnejší rodičia obhajujú výchovné problémy svojich detí veľkodušnou podporou školy. **Ludmila Synaková**

Mesto Nitra –

Mestský úrad v Nitre

Štefánikova tr. č. 60, 950 06 Nitra,
Tel.: 65 02 111, fax: 65 02 331, www.msunitra.sk
E-mail: msunitra@msunitra.sk, www.nitra.sk
Primátor mesta: **doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.**
e-mail: primator@nitra.sk
Zástupca primátora: **Ing. František Baláž**
e-mail: balaz@msunitra.sk
Zástupca primátora:..... **Štefan Štefek**
e-mail: stefek@msunitra.sk
Prednosta MsÚ: **PaedDr. Lubomír Martinka**
e-mail: prednosta@msunitra.sk
Hlavný kontrolór: **Ing. František Halmo**
e-mail: halmo@msunitra.sk
Web stránka: www.msunitra.sk

Referát klientskeho centra služieb: po, ut, št: 8.00 - 15.00, str: 8.00 - 16.30, pi 8.00 - 14.00 (prízemie budovy vpravo). Tel: 65 02 325, fax: 65 02 331.

Klientske centrum služieb MsÚ: matričný úrad, evidencia občanov a domov, stavebný úrad, odd. komunálnych činností a životného prostredia, odd. výstavby a rozvoja mesta, útvár soc. služieb, oddelenie majetku, útvár hlavného architekta, odd. miestnych daní a poplatkov, MAD, podateľňa

STRÁNKOVÉ HODINY: v pondelok, utorok, štvrtok od 8.00 do 15.00 h, v stredu od 8.00 do 16.45 h, v piatok od 8.00 do 13.45 h.

POKLADNICA: po. 8. - 14.30 h, ut., št. 9. - 14.30, st. 8. - 16.15 h, pi. 8. - 11.30 h, so. 8.-12.00 h (prízemie).

Odd. kultúry a športu, Kupecká 16, tel. 6524125

MESTSKÁ POLÍCIA: Cintorínska ul., č. tel.: 69 22 555, sídl. Klokočina, č. tel.: 77 30 845 alebo 159, internet: www.nitra.sk, alebo (www.msprintra.sk).

Nitriansky informačný systém - NISYS, Štefánikova trieda č. 1, INFOTEL:037/16 186, č. tel.: 037/741 09 06, fax: 037/741 09 07, e-mail: info@nitra.sk.

Web stránky: www.nitra.sk, www.msunitra.sk
www.nisys.sk

